Ազգ
Azg
armenian daily

6 ՄԱՐՏ 1997 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 42 (1296)

Ալբանիայում քաղաքացիական պատերազմ

5 ՄԱՐՏ, BBC, RFI, DW, RL, VOA. Ալբանիայում մարտեր են սկսվել բանակի եւ այդ երկրի հարավում գտնվող մի քանի քաղաքներ գրաված ապստամբների միջեւ, որոնց ընթացքում կիրառվել են ինքնաձիգներ, գնդացիրներ եւ նռնականետներ։ Բանակը գրավել է Վլյորա քաղաքի արվարձանները, սակայն քաղաք մտնելու փորձ չի անում։ Սարանդայից 10 կմ հեռավորության վրա տեղի ունեցած զինված բախման հետեւանքով, ըստ հունական մի լրագրողի, 4 մարդ է վիրավորվել։ Սարանդան բանակի կողմից օղակի մեջ է վերցվել։ Իտալիա փախած ալբանական զինվորական օդաչուները հայտնեցին, որ իրենց հրամայված էր կրակ բացել քաղաքացիական անձանց վրա։ ATA գործակալությունը հայտնեց, որ անվտանգության ծառայության աշխատակիցները բռնագրավել են տասնյակ հազար միավոր հրազեն։ Ալբանիայից ճշգրիտ ինֆորմացիա ստանալ հնարավոր չէ, քանի որ իշխանությունները խիստ գրաքննություն են մտցրել։ Ալբանիայի սահմանի մոտ գտնվող Մակեդոնիայի բանակի զորամիավորները մարտական պատրաստության վիճակի են բերվել։ ԵԱՀԿ-ն որոշել է հինգշաբթի օրը Տիրանա ուղարկել հատուկ պատվիրակություն։ ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Սոլանան հայտարարեց, որ տվյալ պահին պետք է գտնել այդ հակամարտության քաղաքական լուծումը, եւ ինքը չի կարծում, թե ռազմական գործողության ժամանակը եկել է։ Սակայն եթե ՄԱԿ-ը կամ ԵԱՀԿ-ն խնդրեն, ապա ՆԱՏՕ-ն կքննարկի նաեւ այդ հնարավորությունը։ Ալբանիայի արտգործնախարարը իտալական «Ունիտա» թերթին տված հարցազրույցում հայտարարեց, թե մի քանի օրվա ընթացքում կարգուկանոնը կվերականգնվի։

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Ամենայն հայոց եւ Կիլիկիո կաթողիկոսները միասնական ջանքերով են նախապատրաստվում քրիստոնեության 1700-ամյակին

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Մարտի 5-ին Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնում տեղի ունեցավ Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսի մամլո ասուլիսը՝ նվիրված Նորին սրբության Ֆրանսիա, Սինգապուր, Բանգկոկ եւ Ավստրալիա կատարած հովվապետական այցելություններին։

Վեհափառ հայրապետը ուղեւորությունը բաժանեց երեք հիմնական բաժինների՝ հանդիպումներ հայ համայնքներում, եկեղեցական շրջանակներում եւ պետական բարձրագույն ատյաններում՝ վերջիններիս մեջ կարեւորելով Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակի, Սենատի նախագահ Ռընե Մոնորիի, արտաքին գործոց նախարար Էրվե դը Շարեթի, Ավստրալիայի վարչապետ Ջոն Հովարդի եւ Թաիլանդի թագավորական փոխանորդի հետ հանդիպումները։ Իսկ Ժակ Շիրակի կողմից Ազգային լեգեոնի շքանշանի բարձրագույն աստիճանով պարգեւատրվելու փաստը Վեհափառ հայրապետը վերագրեց Ֆրանսիայի նախագահի, Ֆրանսիայի ժողովրդի՝ Հայ առաքելական եկեղեցու նկատմամբ տածած մեծագույն հարգանքին։

Ուղեւորությունը Սինգապուր, Բանգկոկ եւ Ավստրալիա նշանավորվում է ամենից առաջ նրանով, որ առաջին կաթողիկոսական այցելությունն էր։

Պատասխանելով լրագրողների հարցերին, Գարեգին Ա կաթողիկոսը տեղեկություններ տվեց նաեւ Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի տոնակատարության նախապատրաստական աշխատանքների, մասնավորապես այդ շրջանակներում կազմակերպվելիք ուխտագնացությունների, ցուցահանդեսների, գիտաժողովների մասին, նշելով, որ համարյա բոլոր քրիստոնյա եկեղեցիները, ինչպես նաեւ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն, իրենց մասնակցությունն են բերելու այդ գործին։

1956–1958 թվականներին Մայր աթոռից բաժանված հայ եկեղեցու որոշ թեմերում պիտի այնպիսի նոր կանոնակարգ մտցվի, որ նրանք ծառայեն ազգային միասնության, Հայ եկեղեցու միասնության նպատակին, պատասխանելով լրագրողների հարցին, ասաց Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսը, ավելացնելով, որ այդ առնչությամբ, եւ ընդհանրապես, իր եւ Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոս Արամ Առաջինի միջեւ մեծ տարաձայնություններ չկան։

Նորին սրբությունը ցրեց այն կասկածը, թե իբր իր առջեւ բաց չէ Անթիլիասի ճամփան, նշելով, որ Արամ Առաջինի ընտրության հանդիսությունն ինքն էր նախագահում, եւ հայոց երկու հովվապետները միասնական ջանքերով են նախապատրաստվում նշելու Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակը։

Խոսք եղավ Երեւանում մայր եկեղեցու կառուցման շուրջ։ Նորին սրբությունը նշեց, որ եկեղեցին իր դռները հավատացյալների առջեւ կբացի 2001 թվականի հունիս ամսին՝ Ս. Էջմիածնի հիմնադրման տոնի օրը, եւ կառուցվելու է այնպես, ինչպես որոշել է Վազգեն Առաջինի կաթողիկոսության շրջանում հաստատված ատյանը», հայտարարեց կաթողիկոսը։

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Մինսկի խմբի իննյակի հանդիպումը՝ Փարիզում, մարտի 17-ին

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Մարտի 5-ին ՀՀ արտաքին գործերի նախարար Ալեքսանդր Արզումանյանն ընդունեց ԵԱՀԿ Մինսկի համաժողովի համանախագահ Ժակ Բլոյին եւ Մինսկի խմբի համանախագահ Ժորժ Վոժիեին։

ԱԳՆ հասարակայնության եւ մամուլի հետ հարաբերությունների վարչությունից հայտնեցին, որ Ժակ Բլոն ներկայացրել է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների կոպենհագենյան հանդիպման արդյունքները։ Նա ընդգծել է, որ մարտի 17-ին Փարիզում կկայանա Մինսկի խմբի իննյակի հանդիպումը, որից հետո ապրիլի սկզբին Մոսկվայում տեղի կունենա Մինսկի խմբի հանդիպում հակամարտության կողմերի մասնակցությամբ։

Քննարկվել են նաեւ եռանախագահության նոր պայմաններում Մինսկի խմբի շրջանակներում բանակցությունների վարման կարգի հետ առնչվող խնդիրներ եւ այլ ընթացակարգային հարցեր։

Արտգործնախարար Արզումանյանը հյուրերին ներկայացրել է Հայաստանի դիրքորոշումը վերոհիշյալ հարցերի կապակցությամբ, ինչպես նաեւ ընդգծել է Ադրբեջանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի միջեւ ուղղակի բանակցություններ անցկացնելու

անհրաժեշտությունը։

Հայկական կողմից հանդիպմանը մասնակցել է նաեւ ՀՀ արտգործնախարարի առաջին տեղակալ Վարդան Օսկանյանը։

ՀՀ վարչապետի գրասենյակից հայտնեցին, որ Ժակ Բլոյին եւ Ժորժ Վոժիեին ընդունեց ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը։

Զրույցի ընթացքում քննարկվեցին ղարաբաղյան հիմնախնդրի խաղաղ կարգավորման գործընթացը ակտիվացնելու նպատակով միջազգային հանրության ջանքերի առավել արդյունավետ ուղիները, ինչպես նաեւ Մինսկի խմբի եռանախագահության հովանու ներքո կարգավորման բանակցությունների վերսկսման հետ կապված հարցեր։

Նոր երկրաշարժ Թուրքիայում

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Հայաստանի սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության դիտակայանները մարտի 5-ին, տեղական ժամանակով 10 անց 6 րոպեին գրանցել են երկրաշարժ Թուրքիայի տարածքում։ Էպիկենտրոնում, որը գտնվել է Բիթլիս քաղաքից 60 կմ դեպի հարավ-արեւելք, ինտենսիվությունը կազմել է 6 բալ։

Չուբայսը Չեռնոմիրդինի 1-ին տեղակալ

Ակնկալվում է, ինչպես տեղեկացնում էր «Սեգոդնյա» օրաթերթն իր երեկվա համարում, որ Ռուսաստանի նախագահի աշխատակազմի պետ եւ շուկայական բարեփոխումների ջատագով Անատոլի Չուբայսն (41 տարեկան) այսօր կնշանակվի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի առաջին եւ միակ տեղակալ, տնօրինելով տնտեսական հարցերի պատասխանատվությունը։

Ըստ օրաթերթի, այս որոշումը կայացել է նախագահ Բորիս Ելցինի եւ վարչապետ Չեռնոմիրդինի միջեւ երեքշաբթի օրը տեղի ունեցած հանդիպման ժամանակ, որը նվիրված է եղել կառավարության վերակազմավորման հարցերին։

Բորիս Ելցինը թույլ կտա՞, որ իր «բարեկամ» Հելմուտը նեղանա

5 ՄԱՐՏ, RFI, DW. Ռուսաստանի Դաշնության խորհուրդն այսօր հավանություն տվեց օրենքին, որի համաձայն երկրորդ աշխարհամարտի վերջում Գերմանիայում սովետական բանակի բռնագրաված արվեստի գործերը հայտարարվում են Ռուսաստանի սեփականություն։ Այդ առիթով հիշեցնենք, որ Բոննը արդեն երկար տարիներ Մոսկվայից պահանջում է Գերմանիա վերադարձնել արվեստի շուրջ 200 հազար ստեղծագործություններ, այդ թվում նաեւ հանրահայտ «Տրոյայի ոսկին»։ Հիշեցնենք նաեւ, որ Պետդուման մի անգամ արդեն ընդունել էր այսպիսի որոշում, որը սակայն մերժվել էր Դաշնության խորհրդում։ Վերջինս Պետդումայի կողմից երկրորդ անգամ ընդունված նույն որոշումն այս անգամ հավանության արժանացավ Դաշնության խորհրդի կողմից 140 կողմ, 1 ձեռնպահ հարաբերակցությամբ։ Մշակույթի փոխնախարար Միխայիլ Շվեդկոյը, սակայն, զգուշացրեց պատգամավորներին, որ Ռուսաստանի նախագահը չի ստորագրի այդ օրենքը, քանի որ կառավարությունը համարում է, թե տվյալ հարցը պետք է լուծվի երկկողմ բանակցությունների միջոցով։

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Սահմանադրությունը կամրագրի ԼՂՀ անկախությունը

«ԼՂՀ սահմանադրության ընդունումը կամրագրի ղարաբաղյան հանրապետության անկախությունը եւ անջատումը հարեւան Ադրբեջանից»։ Այս մասին «Ազգ»-ի թղթակցին ասաց ԼՂՀ բարձրաստիճան իրավաբաններից մեկը, որը ցանկություն հայտնեց անհայտ մնալ, մեջբերում եմ «քաղաքական պատճառներով»։ Նրա համոզմամբ ղարաբաղյան սահմանադրությունը փաստորեն կվավերացնի ազատ ու անկախ պետականություն կերտելու եւ Ադրբեջանի կազմ երբեք չվերադառնալու արցախահայության հավաքական կամքը։ Ցանկացած պետականության իրավական հիմք հանդիսացող սահմանադրության ընդունման ձգձգումը, ըստ զրուցակցի, անթույլատրելի շռայլություն է արդեն 6-րդ տարին դե ֆակտո անկախ եւ դե յուրե չճանաչված ԼՂՀ-ի համար։ Իրավաբանի խոսքերով, այսօրվա դրությամբ սահմանադրության փոխարեն ԼՂՀ-ում գործում է մի քանի կետ ունեցող սահմանադրական օրենքը, որը ընդունված չէ համաժողովրդական քվեարկությամբ, ուստի դիվանագիտական եւ իրավական ատյաններում չի կարող գնահատվել որպես ժողովրդի հավաքական կամքը արտահայտող փաստաթուղթ։ Այդ հանգամանքը կարող է ճակատագրական անհաղթահարելի դժվարություններ առաջացնել ԼՂՀ կարգավիճակի վերաբերյալ բանակցություններում։ Մեր զրուցակիցը նաեւ տեղեկացրեց, որ արդեն մի քանի տարի է, ինչ ստեղծված է ԼՂՀ պետական հանձնաժողով, որը զբաղվում է սահմանադրության դրույթների մշակմամբ։ «Հանձնաժողովը պետք է արագացնի սահմանադրության մշակման եւ ընդունման գործընթացը հաշվի առնելով ԼՂՀ-ի շուրջ օրեցօր բարդացող աշխարհաքաղաքական իրավիճակը», վերջում ասաց իրավաբանը։

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

Շվեյցարիան չդիմացավ հրեաների տնտեսական ճնշմանը

5 ՄԱՐՏ, BBC, RFI. Շվեյցարիայում, խորհրդարանի 2 պալատների առջեւ ելույթ ունեցավ երկրի նախագահ Առնոլդ Կյոլլերը, որը հայտարարեց 5 մլրդ դոլար գումարի հիմնադրամ ստեղծելու ծրագրի մասին։ «Համերաշխության շվեյցարական հիմնադրամի» միջոցները, ըստ Կյոլլերի, կօգտագործվեն աղետների, ցեղասպանության եւ մարդու իրավունքների կոպիտ խախտումների զոհերին օգնելու համար։ Շվեյցարիայի նախագահը հայտարարեց, որ հիմնադրամի միջոցները կստեղծվեն երկրի ոսկու պաշարի մի մասի վաճառքից գոյացած գումարներից եւ կօգտագործվեն Շվեյցարիայում եւ արտասահմանում։ Շվեյցարիան երկար ժամանակ քննադատության էր ենթարկվում երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին նացիստների հետ համագործակցելու եւ Հոլոքոստի ժամանակ սպանված հրեա հաճախորդների դրամատնային հաշիվները գաղտնի պահելու համար։ Առնոլդ Կյոլլերը շեշտեց, որ մեղադրանքները, թե Շվեյցարիան եկամուտ է ստացել պատերազմական հանցագործություններից, գցում է նրա վարկը։ Նախագահն ասաց, թե Շվեյցարիայի ղեկավարությունը ոչ լուրջ վերաբերմունք ցուցաբերեց երկրի քննադատությանը եւ ուշացումով ու անտակտ ձեւով արձագանքեց դրան։ Հիշեցնենք, որ որոշ ժամանակ առաջ հրեական կազմակերպությունները կոչ էին արել ամերիկյան հրեաներին չօգտվել շվեյցարական դրամատներից։ Իսրայելն արդեն իսկ ողջունեց նախագահ Կյոլլերի ծրագիրը։

digitised by A.R.A.R.@

ընթացիկ

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Գարեգին Ա. Չպիտի թույլ տանք, որ մեզ քրիստոնեություն քարոզեն

«Մենք չպիտի թույլ տանք, որ 1700-ամյա քրիստոնեական պատմություն ունեցող Հայաստան գան տարբեր աղանդների ներկայացուցիչներ ու մեզ քրիստոնեություն քարոզեն», երեկվա ասուլիսում հայտարարեց Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա կաթողիկոսը: Անդրադառնալով Հայաստանում աղանդավորական շարժումների տարածման ու դրանց նկատմամբ Հայ առաքելական եկեղեցու կողմից իրականացվող քաղաքականությանը, կաթողիկոսն իր զայրույթն արտահայտեց աղանդների գործունեության վերաբերյալ:

Լրագրողներից մեկի այն հակաճառությանը, թե աղանդների տարածման պատճառը ժողովրդի հոգեւոր քաղցն է ու Հայ եկեղեցու մասին ոչ լավ տեղեկացվածությունը, Գարեգին Ա-ն պատասխանեց, որ այդ գործում լրատվական միջոցները երբեմն կատարում են ոչ դրական դեր: Նրանք, ըստ Վեհափառ հայրապետի, շատ հաճախ գրելով աղանդների մասին՝ անգիտակցաբար նրանց պրոպագանդան են իրականացնում, եւ հակառակը, հաճախ չեն արձագանքում Մայր աթոռի գործունեությանը եւ անհրաժեշտ չափով լուսաբանում նրա աշխատանքները:

Կաթողիկոսը տեղեկացրեց, որ իր գահակալության երկու տարիների ընթացքում (ապրիլի 4-ին լրանում է Գարեգին Ա-ի կաթողիկոս օծվելու երկու տարին) Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնում տպագրվել են 99 անուն հոգեւոր գրքեր, բնակչության շրջանում բաժանվել են 103 հազ. նոր կտակարաններ, թարգմանվել է ամբողջ Սուրբ գիրքը եւ տպագրել մոտ 15 հազ. 500 տպաքանակով, հրատարակվել են կրոնի 7 դասագրքեր: Ըստ կաթողիկոսի, այդ քանակության կրոնական գրականություն չի հրատարակվել Հայաստանում նույնիսկ ամբողջ անցած խորհրդային 70 տարիների ընթացքում: Կաթողիկոսը քրիստոնեական հավատքի տարածման գործում կարեւորեց նաեւ քրիստոնեական քարոզչական կենտրոնների դերն ու նշանակությունը: Ներկայումս 450 երիտասարդներ պատրաստվում են որպես քրիստոնեական հավատքի ապագա ուսուցիչներ: Վեհափառ հայրապետը նշեց, որ այժմ մեծ թվով հոգեւորականների կարիք կա: Ներկայումս Գեւորգյան ճեմարանում ուսանում են 120, Սեւանի եւ Գյումրիի հոգեւոր դպրոցներում 100-ից ավելի երիտասարդներ:

Լրագրողներին հայտնի դարձավ, որ հայրապետական հաջորդ ուղեւորությունը ծրագրված է դեպի Անգլիա, որտեղ Վեհափառը հյուրընկալվելու է Քենտրբերիի արքեպիսկոպոսին եւ Հայ առաքելական եկեղեցու թեմին:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

Թուրքիայում կողոպտվեց եւս մեկ հայկական եկեղեցի

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 5 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ինչպես հաղորդում է Արմենպրեսի սեփական թղթակիցը Ստամբուլից, մարտի 2-ի վաղ առավոտյան կողոպտվել է Բյուքյուքդերեի Ս. Հռիփսիմե հայկական եկեղեցին: Գողերը կոտրելով շենքի ապակիները, հափշտակել են մոմի գանձանակը, ջարդել են մասունքի դուռը: Եկեղեցու թաղային խորհուրդը դիմել է ոստիկանությանը, որը կատարել է անհրաժեշտ քննություն, ինչպես նաեւ տեղյակ է պահել պատրիարքարանին: [illegible] վերջերս Թուրքիայում հայկական եկեղեցիների վրա ծայր առած հարձակումներն ու կողոպուտները շարունակվում են:

Մեծ Բրիտանիայի դեսպանը ավարտում է դիվանագիտական առաքելությունը

Երեկ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ընդունեց Հայաստանում Մեծ Բրիտանիայի եւ Հյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորության արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Դեյվիդ Միլլերին, որն ավարտում է իր դիվանագիտական առաքելությունը Հայաստանում: Դեսպան Միլլերն իր հրաժեշտի խոսքում նշեց, որ ափսոսանքով է թողնում երկիրը, ուր չափազանց արդյունավետ եւ հաճելի տարիներ է անցկացրել: Նա շնորհակալություն հայտնեց Հայաստանի իշխանությունների աջակցության եւ բարյացակամ վերաբերմունքի համար եւ հույս հայտնեց, որ իր կատարած աշխատանքը կնպաստի բրիտանա-հայկական փոխշահավետ կապերի ամրապնդմանը: Հաջողություն մաղթելով հյուրին ապագա գործունեության մեջ, նախագահն ասաց, որ պարոն Միլլերը, Հայաստանում Բրիտանիայի առաջին դեսպանը լինելով, չափազանց կարեւոր եւ գնահատելի նպաստ ունի երկու երկրների դիվանագիտական հարաբերությունների հիմքը ստեղծելու, ինչպես նաեւ տնտեսության տարբեր ոլորտներում համագործակցությունը զարգացնելու ուղղությամբ:

ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՇԻՐԱԿԻ ՄԱՐԶ

Համայնքն ընդդեմ... կրթության բաժնի

Վերջին օրերին Շիրակի մարզի Ղարիբջանյան գյուղի միջնակարգ դպրոցում ընդհատվել են ուսումնական պարապմունքները: Այստեղ դասադուլ է, որին մասնակցում են ոչ միայն ուսուցիչներն ու աշակերտները, այլ նաեւ ծնողները: Դպրոցի կոլեկտիվն ու գյուղի համայնքը այս կերպ բողոքում են մարզպետարանի կողմից օրերս կրթօջախի նոր տնօրենի նշանակման դեմ, պահանջելով ուսումնական տարվա սկզբին այդ պաշտոնը վարած եւ դպրոցում աշխատանքային ավանդ ունեցող իրենց բնակավայրի ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչ Յայլոյանի իրավունքը: Ղարիբջանյանցիները պնդում են, թե գյուղի դպրոցի տնօրենը պետք է նշանակվի համայնքի համաձայնությամբ: Այս կապակցությամբ 2 օր առաջ ելույթ ունենալով «Ցայգ» հեռուստատեսությամբ Շիրակի մարզպետարանի կրթության եւ գիտության բաժնի վարիչ Սահակ Մինասյանը ղարիբջանյանցիներին կոչ արեց վերսկսել պարապմունքները եւ չմիջամտել տնօրենի նշանակման հարցին, որովհետեւ դա իրոք նշանակովի պաշտոն է, եւ մարզպետարանը 2 թեկնածուներից նախապատվությունը տվել է մաթեմատիկայի բազմափորձ ուսուցչին: Եթե վերջինս աշխատանքում չարդարացնի, այդ ժամանակ համայնքը կարող է դիմել մարզպետարանի կրթության բաժին, որը պատրաստ է նման դեպքում հարցը քննարկելու: Թե այս հորդորն ինչպես կազդի ուսուցիչների ու ծնողների վրա, առայժմ դժվար է ասել: Բայց ահա դպրոցի բարձր դասարանի աշակերտներից մեկը, նույն հեռուստատեսության էկրանից խնդրելով հաշվի առնել իրենց կարծիքն ու ցանկությունը, միաժամանակ վճռաբար հայտարարեց, որ իրենք ամեն ինչ կանեն արդարությանը հասնելու համար:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ
Գյումրի

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Վարչապետի հիվանդության շուրջ գաղտնիության քողը չի պատռվում

Մարտի 5-ին կայացավ ԱԺ-ի եւ կառավարության հարցուպատասխանը: Պատգամավորների հարցերից երկուսը վերաբերում էին Արմեն Սարգսյանի առողջությանը: Կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարար Գագիկ Շահբազյանը տեղեկացրեց, որ «վարչապետի ապաքինումը շարունակվում է», եւ Սարգսյանը գտնվում է բժիշկների հսկողության կենտրոնում: Առամազդ Զաքարյանը խնդրեց առողջապահության նախարարին պարզաբանել, թե «զոր» հիվանդությունը հնարավոր չէ՞ր արդյոք բուժել Հայաստանում, որտեղից վարչապետը բուժման համար Լոնդոն հասնելու անհրաժեշտություն չունենար: Բացի այդ, Զաքարյանը առաջարկեց մի տեսաերիզ պատրաստել, որը հարցազրույց տեսագրվեր վարչապետի հետ: Գագիկ Շահբազյանը ի պատասխան նկատեց, որ «այսքան հրապարակայնությունը այս հարցի շուրջ վատ վիճակի մեջ է դնում վարչապետին»: Առողջապահության նախարար Բաբլոյանը տեղեկացրեց, որ ինքն է խորհուրդ տվել վարչապետին մեկնել Լոնդոն բուժվելու, քանի որ «բժիշկ փոխելը» նպատակահարմար չէ: Ըստ Բաբլոյանի ապաքինումը առավելագույնը եւս 2 շաբաթ տեւի:

Աշոտ Նավասարդյանի հարցը վերաբերում էր Իջեւանի ՆԳ բաժնի մեկուսարանում բռնկված հրդեհին զոհ դարձած 13 կալանավորներին փրկելու հնարավորություններին: Սերժ Սարգսյանն իր պատասխանում նախ որոշեց անդրադառնալ «մամուլի որոշ ներկայացուցիչների, որոնք չարախնդում են այդ ողբերգության առթիվ»: Ավելորդ չենք համարում նկատել, որ լրագրողները ողբերգության վրա չարախնդալ չեն կարող, եւ եթե լրագրողին հաջողվում է թեկուզեւ փաստի մի նշույլ բացել գաղտնիության քողով ծածկված պատմությունների ծալքերից, ՆԳ եւ ԱԱ նախարարը առնվազն շնորհակալություն պիտի հայտնի լրագրողին:

Ս. Սարգսյանը տեղեկացրեց, որ հարուցվել է քրեական գործ, իսկ նախարարության կատարած ծառայական քննության արդյունքները վկայում են, որ շաբաթ օրը, ժամը 12.00-ին բռնկված հրդեհի պատճառը եղել է ՆԳ շենքը, որը կառուցվել է 1909 թ.: «100 տարվա ընթացքում փայտը չորացել է», իսկ շենքի հերթապահ մասը, որտեղից բռնկվել է հրդեհը, եղել է ամենադյուրավառը: Բացի այդ, նախարարը նշեց, որ խուցերի պատերի ձայնամեկուսացման համար օգտագործվել են պլաստիկատներ, որոնց արանքում բամբակ է դրվել: Սարգսյանը նկատեց, որ 13 կալանավորները դուրս չեն բերվել շենքից այն պատճառով, որ կարծել են, թե հրդեհը կմարվի: Ինչ վերաբերում է գործի մեջ կասկածվողներին եւ մեղավորներին, Ս. Սարգսյանը նշեց, որ իրենք չեն կարող 100 մարդ ձերբակալել այն պատճառով, որ զոհվել է 13 մարդ: Սարգսյանը նաեւ հերքեց Աշոտ Նավասարդյանի այն կասկածը, ըստ որի 13-ից ավելի մարդիկ են զոհվել:

Եվ քանի որ ՆԳ եւ ԱԱ նախարարն իր խոսքում մեղադրանքի խոսքեր էր ասել դժբախտությունը շահարկողների (հմմ. լրագրողների - Ն.Մ.) հասցեին, մնացած հարց տվողները, որպես կանոն, խնդրում էին իրենց շահարկողների շարքում չդասել:

Այլեւայլ պատճառներով էր պայմանավորված նաեւ այն հանգամանքը, որ պատգամավորները «մոռացան», «զլացան» շահարկել Հայաստանի այսօրվա թիվ 1 խնդիրը եւ ոչ մի հարց չտվեցին... արտաքին քաղաքականության մասին:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Հայաստանի նոր՝ հայհավաք կուսակցության տարակուսելի հայտարարությունը

Խմբագրությունն ստացել է Հայաստանի հայհավաք կուսակցության հայտարարությունը «մոտ երեք ամիս առաջ ԵԱՀԿ լիսաբոնյան գագաթաժողովում տեղի ունեցած հայության համար բախտորոշ իրադարձությունների» մասին: Նորահայտ կուսակցության կենտրոնական կոմիտեի նախագահ Տիգրան Սահակյանի եւ քարտուղար Աշոտ Գյուրաքյանի ստորագրած բավական ծավալուն փաստաթղթում այս ուշացումը պատճառաբանվում է նրանով, որ կուսակցությունը միայն նորերս է պաշտոնապես գրանցվել եւ գործելու իրավունք ստացել, մինչդեռ լիսաբոնյան իրադարձությունները «հայության համար այսօր էլ նույնքան կենսական նշանակություն ունեն, որքան երեք ամիս առաջ»:

Հայտարարության մեջ ընդգծվում է, թե «ԵԱՀԿ լիսաբոնյան գագաթաժողովում ՀՀ դիվանագիտությունն առաջնորդվել է ԼՂՀ-ի քաղաքական կարգավիճակի հիմնահարցի՝ հայ ազգային գերագույն շահի մեջ մտնելու... խոր ըմբռնմամբ, դրանից բխող մեծ հայրենասիրությամբ», կարողացել է հաղթահարել ԵԱՀԿ 54 պետությունների ճնշումը եւ հոչակագրից «արտաքսել» «հայության համար չարաբաստիկ 20-րդ պարագրաֆը», դրանով իսկ «գցել է» «ԼՂՀ-ի, որպես փաստորեն կայացած անկախ պետության, միջազգային իրավական ճանաչման խարիսխը»:

Անվերապահորեն զորակցություն հայտնելով Լիսաբոնում ՀՀ դիվանագիտության «ծանրակշիռ հաջողության ձեռքբերմանը», հայտարարությունը, որքան էլ տարակուսելի է, շրջանցում է այն հարցը, թե ինչո՞ւ մենք հայտնվեցինք դիվանագիտական մեկուսացման մեջ, մի բան, որի առթիվ իրենց մտահոգությունը չեն թաքցնում նույնիսկ ՀՀ իշխանությունները:

«Քննիչի խնդրանքն էր՝ չմերժեցի»

Ցուցմունքները հիմնավորում է ամբաստանյալը

«Սեպտեմբերի 25-ի» գործով դատաքննության հերթական նիստն սկսվեց ամբաստանյալ Վահե Բեկնազարյանի ցուցմունքներով (ըստ կոլեգիայի հաստատած կարգի ցուցմունքները կլսվեն «ամբաստանյալներ, տուժողներ, վկաներ» հաջորդականությամբ): Բեկնազարյանը հայտնեց, որ 1995-ից աշխատել է ՆԳՆ-ում, մեկ տարի անց ընդգրկվել ԱԺՄ-ում եւ չափազանց կարճ ժամանակ 8 օր եղել Վազգեն Մանուկյանի թիկնապահը: «ԱԺ գրավումից» անմիջապես առաջ, երբ ամբոխն սկսել է տապալել պարիսպը, հեռացել է, 20 րոպե անց մտափոխվել ու վերադարձել: ԱԺ շենք չի մտել, իսկ ԿԸՀ մոտակայքում կանխել է մի փոխգնդապետի ծեծելու ամբոխի փորձը: Տղաներից մեկից լսել է «Բաքիկի վրա Հաբեթի արյունն է» արտահայտությունը: Արգիշտի Կիվիրյանին չի ճանաչում, Հաբեթ Պետրոսյանին տեսել է ընդունարանի մոտ:

Ամբաստանյալի նախաքննական եւ դատաքննական ցուցմունքները ցցուն տարաձայնություններ էին պարունակում, եւ պետական մեղադրողի հարցերն ուղղված էին վերջիններիս պատճառը բացահայտելուն: Բեկնազարյանը հրաժարվեց իր նախաքննական ցուցմունքների կարեւորագույն մասից, մասնավորապես, «Վազգեն Մանուկյանն ասաց, 30 րոպեից եթե չվերադառնամ, կգաք իմ ետեւից», «Գոհարյանների խումբը բերել էր Դիմանը (Մկրտիչ Մնացականյանը-Լ. Պ.)», «Արմենը, Սեյրանը, Հաբեթը, Դիմանը... առաջիններից էին, որ մտան» արտահայտություններից, Կիմ Բալայանի գործողությունների նկարագրությունից (Կիմ Բալայանին չեմ տեսել, ասաց նա): Պետական մեղադրողի փորձերը պարզել իրականությանը չհամապատասխանող ցուցմունքներ տալու պատճառը, անհաջողության մատնվեցին. ամբաստանյալը «օգտվելով մեղադրյալի իր իրավունքներից» չպատասխանեց այդ հարցերին: Առավելագույնը, որ հաջողվեց կորզել, հետեւյալն էր. «Ելք չկար», «Փակուղու առաջ էի», «Իրենց այդ էր պետք, այդ էլ գրել են»: Ենթատեքստը բերես ուժի կիրառումն էր (դահլիճից շարունակ հուշում էին. ծեծել են, գրել է): Սակայն ամբաստանյալը համառորեն լռեց, բաց հայտարարեց «Նախաքննական ցուցմունքներիս 99 տոկոսը սխալ է», իսկ պետական մեղադրողի ռեպլիկներից մեկին պատասխանեց. «Եթե Ձեր մասին էլ ասեին գրի, գրելու էի» եւ նույնիսկ հեգնեց. «Քննիչի խնդրանքն էր, չմերժեցի»:

Նախաքննական ցուցմունքներում տեղ գտած «երեք մահապարտներ կային, որ պետք է սպանեին Լեւոնին, Վանոյին ու Վազգենին» արտահայտության մասին Բեկնազարյանն ասաց, որ վերջինիս հեղինակը (ոմն Գառնիկ, որ կոնտուզիա էր ստացել Ղարաբաղում) տարօրինակություններ ուներ, եւ ինքը լուրջ չի ընդունել ասածը: Պետական մեղադրողի «Որպես Վազգենի թիկնապահ աշխատավարձ ստացե՞լ եք» հարցին ի պատասխան նա ասաց, թե 8 օրում անհնար էր աշխատավարձի խնդիր բարձրացնել:

Բեկնազարյանը հերքեց նաեւ ամբաստանյալ Հաբեթ Պետրոսյանի ձեռքը պատառոտված տեսած լինելու վերաբերյալ իր ցուցմունքը. «Քննիչին ասել եմ մի բան, գրվել է ուրիշ բան»:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ՏԵՂԱԿԱՆ

Փետրվարի 27-ին կառավարության նիստում ապրիլի 1-ից վեց ամսով մամուլն ավելացված արժեքի հարկից ազատելու որոշում կայացվեց:

Մինչ որոշման վավերացումը, հետաքրքիր է լսել շահագրգիռ կողմերին. ի՞նչ կտա այս որոշումը տպագիր զանգվածային լրատվության միջոցներին, երբ նույն հարկերից չեն ազատվում հրատարակչությունները, տպարանը, Հայմամուլը, լրատվական գործակալությունները:

հասնելով մամուլին աջակցելու թեկուզ որեւէ փոքր քայլ, փորձում են քննության առնել, թե որքանով է իրականում նպաստավոր որոշումը: Եթե ավելացված արժեքի հարկից ազատվում են միայն տպագիր օրգանները, եթե այն տարածվում է միայն թերթերի հատավաճառի, բաժանորդագրության, ռեկլամային եկամուտների վրա, իսկ գործակալությունները, մնացյալ օղակները, որոնց թերթերն առնչվում են անմիջականորեն, շարունակում են հարկ վճարել, ապա դա խիստ անբավա-

մասնավորապես նշում է. «Իմ կարծիքով ճիշտ կլինի մամուլը ազատել եկամտահարկից: Շահութահարկը եւս կարելի էր հանել, բայց այսօր ոչ մի թերթ շահույթով չի աշխատում: Ազատելով եկամտահարկից թերթի լրագրողներին ավելի բարձր վճարելու հնարավորություն կստեղծվի: Իսկ գրանցված թերթեր ունեցող ձեռնարկությունների համար այս դեպքում անհնար կդառնա թերթերի անվամբ զեղծարարություններ անելը»:

«Երեւանյան օրերի» խմբագիր

ԲԱՆԱՎԵՃ

ԶԼՄ-ների արտոնություններ տալը՝ ժողովրդավարության կարեւոր պայման

Հայաստանում շուկայական հարաբերություններ են, եւ ԶԼՄ-ները նույնպես փոքր կամ միջին բիզնես արտահայտող սուբյեկտներ են... Ուրեմն, ինչո՞ւ բիզնեսի մի տեսակի համար արտոնություններ ստեղծել, մյուսներին՝ ոչ:

ԶԼՄ-ներին խթանելու համար ո՞րն է ավելի նպաստավոր՝ ավելացված արժեքի՞ հարկից, շահութահարկի՞ց, թե՞ եկամտահարկից ազատելը:

«Երեւան» տեղեկատվական կենտրոնը այս առթիվ փորձել է իմանալ լրատվական միջոցների ղեկավարների կարծիքը:

Հետաքրքրական է, որ բոլորի համար պարտադիր շուկայական հարաբերությունների բեռից մամուլին ազատելը անտեղի հոգատարություն են համարում պետական լրավճարից օգտվող Արմենպրես գործակալության տնօրեն Տիգրան Հակոբյանը եւ «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի խմբագրի տեղակալ Մեսրոպ Հարությունյանը: Հանրահայտ մյուս օրաթերթերի եւ գործակալությունների ղեկավարները գտնում են, որ դա պարտադիր է: Ըստ «Ազգի» խմբագիր Հ. Ավետիքյանի, պետք է ընդգրկվի ողջ դաշտը. «Հակառակ դեպքում անհամաս բան է ստացվում, մանավանդ վերջիններս կարող են հեշտ-հեշտ իրենց գներն այնքան բարձրացնել, որ մենք 6 ամիս հետո ոչ թե շահենք, այլ տուժենք»: Այս մտավախությունը հաստատում են նաեւ «Գոլոս Արմենիի» եւ «Մոլորակ» թերթերի խմբագիրները, չնայած «Անարքի» տնօրեն Վ. Օհանյանը իր աջակցությունն է հայտնում. «Անշուշտ, ինչ-որ գումար ես տուժելու եմ: Չէ՞ որ թերթին մատուցվող իմ ծառայությունների գինը չեմ կարող բարձրացնել այն պարզ պատճառով, որ գիտեմ ինչ դժվարին վիճակում են գործընկերներս»:

Խմբագիրներն անդրադառնալով արտգործնախարարությունում ԶԼՄ-ների հետ հանդիպման ժամանակ Մեսրոպ Հարությունյանի այն առաջարկին, որ թերթերը շահութահարկից է պետք ազատել, առարկում են նշելով, որ Հայաստանը շատ նեղ շուկա է լրատվամիջոցների համար: Իսկ Հայկազն Ղահրիյանը Մ. Հայրապետյանը, ինչպես Մ. Հարությունյանը, տրամաբանական է համարում մշակույթի օջախներին նույնպես հարկերի ծանրությունից ազատելը: Շատերը վերապահությամբ են խոսում, որովհետեւ որոշման նախագիծը դեռեւս չեն տեսել եւ չգիտեն կառավարության ճշգրիտ որոշումը: Ի դեպ, Հայաստանում գտնվող «Շպիգելի» թղթակիցը տեղեկացրել է, որ ԶԼՄ-ները Գերմանիայում պետությանը 13 տոկոս են հարկ վճարում, մինչդեռ մեզ մոտ այդ թիվը 20-ից բարձր է:

«Եթե մենք իրոք փորձում ենք կառուցել ժողովրդավարական պետություն, պետք է դա անենք ազատ, անկախ մամուլի միջոցով: Եվ եթե տվյալ դեպքում մամուլը նույն շուկայական օրենքներով չի կարողանում ոտքի կանգնել անբավարար պայմանների պատճառով, ապա ժողովրդավարությունն ապահովելու համար ԶԼՄ-ներին ժամանակավոր զիջումներ անելը կարեւորագույն պայման է»,- ասում է «Նոյյան տապանի» տնօրեն Տիգրան Հարությունյանը:

ԿԱՐԾԻՔ

Մամուլի օրենքի նախագծի արձագանքները

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՄԱՐՏ, ՓԱՍՏ: «Փաստի» թղթակցի խնդրանքով հայաստանյան լրատվամիջոցների ղեկավարները ներկայացնում են իրենց տեսակետը ԶԼՄ-ների մասին լրագրողների մշակած օրենքի նախագծի վերաբերյալ:

Աղվան Վարդանյան («Երեւան» տեղեկատվական կենտրոնի տնօրեն): Նախ ասեմ, որ մենք 1991 թվականից առայսօր աշխատել ենք նախկին օրենքով, բայց նախկին Գերագույն խորհրդի առաջին օրերին ընդունված օրենքը հետո շատ արագ մոռացվեց եւ փաստորեն մամուլի ազատ աշխատելու հնարավորություն կամ բնագավառի կանոնակարգում չկար: Նոր օրենքը, որ պատրաստել են լրագրողները, շատ դրույթներով ու հիմնական կետերով ավելի առաջադիմական է եւ ավելի ազատ հնարավորություններ է տալիս նախորդի հետ համեմատած: Բայց մենք մեր ձեռքի տակ չունենք այն նախագիծը, որ պատրաստվել է արդարադատության նախարարությունում երկու տարբերակով, որպեսզի կարողանանք համեմատել այս երկուսի միջեւ առավելություններն ու թերությունները: Եվ զարմանալիորեն այս նախագիծը գաղտնի է պահվում չգիտես ումից: Մյուս հիմնական խնդիրն այն է, որ առաջիկա նստաշրջանի օրակարգում հարցը ընդհանրապես չկա եւ բուռն քննարկումները շատ ավելի հետոյի համար են: Էլի ասեմ, լրագրողների պատրաստածը ավելի առաջադիմական է, բայց կարծում եմ, որ Հայաստանի պարագայում խնդիրը ոչ այնքան օրենքն է, որքան այն պայմանները ու վիճակը, որ ստեղծվել են ԶԼՄ-ների համար: Կարելի է հրաշալի օրենք ունենալ (հրաշալի օրենքն այն է, որի գոյությունը չես էլ զգում) եւ միեւնույն ժամանակ հայտնվել այն վիճակում, ինչում որ այժմ մենք ենք: Ամենահիմնականն անելիքն այս առումով ոչ թե օրենքն է, այլ այն վերաբերմունքն ու մթնոլորտը, որ կարող են իսկապես ժողովրդավարական նորմերին համապատասխան մամուլ ապահովել: Այլապես ինչ է ստացվում: Հայաստանում այսօր թերթերն ունեն 2-3 հազար տպաքանակ, լրատվական գործակալությունները շատ սահմանափակ տարածում: Մինչդեռ հասկ է, որ այն մոտեցումը, երբ ԶԼՄ-ները դիտվում են իբրեւ եկամուտ ապահովող ձեռնարկություններ, թույլ չի տալու, որ մամուլն ազատ զարգանա: Եթե Սահմանադրությամբ ամրագրված է քաղաքացու տեղեկատվություն ստանալու իրավունքը, պետությունը նաեւ պիտի պարզ հաշվարկ անի եւ տեսնի, թե քաղաքացին կկարողանա՞ արդյոք օգտվել այդ լրատվությունից: Եթե մենք վերցնենք Հայաստանի նվազագույն աշխատավարձը կամ բնակչության 80 տոկոսի եկամուտները, ապա մարդը նույնիսկ օրական մեկ թերթ գնելու կարողություն չի ունենա: Անկախ օրենքից պետք է լինեն պարզ որոշումներ կառավարական գերատեսչական, որոնք հնարավորություն կտան ապահովելու այդ իրավունքը: Այսինքն եթե երկիրը մտածում է իր քաղաքացու իրավունքի մասին, պետք է սոցհարցումներով պարզի թերթի գնողունակությունը եւ հնարավոր բոլոր քայլերով ապահովի լրատվամիջոցների հասու լինելը: Թե չէ, Հայմամուլի տնօրենը խոսում է շուկայի մասին, բայց Հայմամուլն ամենահակաշուկայական կազմակերպությունն է: Թղթի արժեքը չափազանց բարձր է, քանի որ թուղթը մենաշնորհային է: Մինչդեռ համոզված եմ, որ կառավարությունը կարող է մեկ շարժակազմ թուղթ բերել, որը կբավականացնի բոլոր թերթերին ու նրանց գինն էլ կնվազի: Այսինքն, կարող են իրական նորմալ պայմաններ ու հնարավորություններ ստեղծել, պարզապես դրա ցանկությունը չկա: Կամ մյուս կողմից, հատուկ այնպիսի պայմաններ են ստեղծում, որպեսզի տեղեկատվություն ստանալու իրավունք ու հնարավորություն չլինի կամ լինի միայն պետական միջոցներից ստանալու հնարավորություն:

Սա է հիմնական խնդիրը: Այս առումով շատ բան կարող են անել միջազգային կազմակերպությունները: Այ օրինակ, վատ չէր լինի, որ հայաստանյան հեղինակավոր թերթերն ունենային ոչ թե 3, այլ 10 հազար տպաքանակ, եւ դրա մի մասի ծախսերը հոգային ժողովրդավարության մասին խոսող միջազգային կազմակերպությունները: Սա կլիներ լուրջ քայլ, որովհետեւ 3 հազար տպաքանակով թերթը քիչ բան է տալիս: Ուրեմն կարեւորը ոչ թե օրենքի լավ ու վատ լինելն է առավել եւս, երբ այն մոտ ապագայում չի ընդունվելու, այլ ԶԼՄ-ներին մոտեցման փոփոխությունը:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Ի լուր աշխարհի խնջույքը քննարկելն անհեթեթ է

Գինարբուք... խրախճանք... խնջույք... Հայհոյանք, դատողություններ, տեսակետներ, քննադատություն... Թերթերը եւ լրագրերը ճչում են... Դիտեցեք տեսաֆիլմը: Տեսեք, թե ովքեր են իշխում Հայաստանում: Նրանք քեֆ են անում ու հայհոյում...

Ֆիլմը չեմ դիտել: Չեմ էլ ցանկանում: Ինձ չի հետաքրքրում ու հրապուրում քեֆը եւ այն խոսակցությունները, որին հրավիրված չեմ, որին մասնակից չեմ, ուրեմն չէի ցանկանա հայտնվել տղամարդկանց ու աներես անկոչ հյուրի վիճակում:

... Այս թզաչափ Հայաստանում, որտեղ ճանաչում են իրար գրեթե բոլորը, առավել եւս ճանաչում տերերին, որտեղ անցյալն ու ներկան, մարդկանց կենսակերպն ու նիստուկացը՝ տեղատվություններով եւ մակընթացությամբ աչքի առաջ են, եւ ժողովուրդը գիտի նույնիսկ, տվյալ «թռած» բանկի համար ումից պահանջի իր ավանդները, ով է հանրապետություն ներկրում այս կամ այն ապրանքը՝ ակցիզով կամ առանց դրա, ում ազդեցության եւ ներգործության գոտին ինչ շառավիղ ունի, ահա այս փոքրիկ ու թզաչափ երկրում, որտեղ մեռնում են սովից եւ կուշտ ուտելուց, որտեղ լուրը տարածվում է լույսի արագությամբ, եւ ամեն ինչ պարզ ու նույնքան բաց է ձեռնափի նման եւ բաց ձեռնափի նման ի ցույց, 1996 թվականի հոկտեմբերին տեղի է ունեցել խնջույք, խրախճանք..., որտեղ ուժային կառույցների ղեկավարները, իրենց մարտական ընկերների հետ, նշել են իրենց զինակիցներին գեներալների կոչումներ շնորհելը: Եվ այս հավաքը դարձել է տեսաերիզ ու այժմ շրջում է Հայաստանի եւ աշխարհի «կարեւորագույն» տեսաէկրաններին, որպես 20-րդ դարի ամենանշանակալի ֆիլմերից մեկը: Թե ինչ են խոսում գինովցած մարդիկ քեֆի սեղանների շուրջ, թողնենք իրենց: Ամեն մի քեֆի սեղան իր առավելություններն ու թերությունները ունի, իր ճիշտն ու սխալն ունի... Եվ եթե մեկի հայտնած տեսակետն իմ սրտով չէ, եթե ընդամենը այդ խնջույքից մի քանի օր առաջ տեղի է ունեցել ժողովրդական հուզում, տհաճ միջադեպ, իշխանությունների եւ ժողովրդի միջեւ ավելի է խորացել տարակարծության անջրպետը, բայց հնարավոր է եղել, բարեբախտաբար, խուսանավել տասնյակ, գուցե եւ հարյուրավոր զոհերից, որին քեֆի մասնակիցների արձագանքը, իրենց իսկ միանշանակ գնահատությամբ՝ Սահմանադրության եւ պետականության պահպանության նախանձախնդրությունն է, որտեղ նախագահի «ախորանայի» պետը երկվության մեջ է՝ ժողովրդական հեղեղի առաջն առնելու միջոցների խնդրում (չէ՞ որ ամբողջ աշխարհում թիկնազորի պարտականությունն է նախագահի պաշտպանությունն ամեն գնով), որտեղ անհասկանալիորեն Վազգեն Սարգսյան-Արամ Ասատրյան «դուետի» «Սեւ, սեւ աչքերը» երգելը դիտվում էր որպես պետական այրին անհարիր կամ գուցե եւ քաղաքական վրիպում (երեւի Նժդեհի «Հո՛ ռոռա, հո՛ ռոռա...»-ն ակնկալել), որտեղ կարելի է համաձայնել եւ չհամաձայնել նրանց սուր քննադատությանը ներկա շատ իշխանավորների հասցեին, կարելի է վիճարկել եւ քննարկել շատ հարցեր: Կարելի է խրախուսել նաեւ իրականացած շատ փաստեր՝ Մանկական երկաթուղուց մինչեւ Շուշիի եւ Լաչինի գրավում, Թիֆլիսի Հայկական թատրոնի վերանորոգումից մինչեւ Հայոց հաղթական բանակի հպարտ շքերթը եւ այլն: Խնդիրն այն չէ, որ ՊՆ նախարարը գեներալ Մանվելին համեմատում է գեներալ Անդրանիկի հետ, - մենք սիրում ենք կենաց բարձրանալիս չափազանցել,- խնդիրը այն չէ, որ ՆԳ եւ ՊՆ նախարարները իրենց գերատեսչություններին են վերագրում ժողովրդի բախտի եւ ճակատագրի ապահովության 80 տոկոսը (երկրի պաշտպանություն, ներքին կարգուկանոն), գուցե ուրիշներն այս բնագավառներին բաժին են հանում ա՞յլ տոկոսաչափ,- խնդիր չէ նաեւ այն, որ քննադատվում են արդյունաբերությունն ամլացնող պաշտոնյաները, որի հետեւանքով մեծանում է գործազրկությունը,- աղքատիկ բյուջեն, որից պաշտպանության եւ ներքին կարգուկանոնին մասնահանումները չեն բավարարում,- խնդիրն այն չէ, որ ասելությամբ է խոսվում միջազգային օգնությունների եւ վարկերի ետեւում գործող արտաքին եւ ներքին ոտնձգությունների մասին: Խնդիրն այն է, որ ուժային կառույցների ղեկավարները հայհոյում եւ անպատվում են Եվրոպան, Ադրբեջանը, Թուրքիան, Ամերիկան եւ անձամբ Քլինթոնին: «Հայաստանը խեղդել» ցանկացողների դեմ յուրօրինակ այս ընդվզումը, սեղանակցի կողմից թոթափումը տարօրինակորեն խանդավառություն եւ ոգեւորություն են առաջ բերել շատերի շրջանում... Միջպետական փոխհարաբերությունների ներքին ընկալումները մասնավոր խնջույքի ժամանակ շարժել են շատերի ոչ թե զայրույթը կամ գթասրտությունը, այլ հրճվանքը: Դրան ձեռքից մարդու ներքին կյանքին «գյոզ դնողի» մոլագար կրքով տեսաժապավենը տարածվում է օտարերկրյա դեսպանատներում, սփռվում աշխարհով մեկ, ցուցադրվում Միացյալ Նահանգներում, գուցե եւ պետդեպարտամենտում ցուցադրվի, դրվի ԱՄՆ նախագահի սեղանին: Բանից պարզվում է, որ Հայաստանում Քլինթոնին ավելի են սիրում եւ վստահում, քան ԱՄՆ-ում, պաշտում ենք, նույնիսկ, մեծ տերությունների ձեռքին անընդհատ քաղաքական խաղաթուղթ եղած հայերս: Ցավալի է, որ մեզանում վերարթնանում է ստալինյան ժամանակների ամենաամոթալի երեւույթներից մեկը՝ մատնությունը: Նույն ձեռագիրն է, նույնն, ինչը այն մռայլ ու գորշ ժամանակներում մատնագիր էր կոչվում, իսկ այժմ տեսաերիզ: Արթնանում է այն հրեշը, որը կարող է քաղաքացիական բախումների, բռնությունների տեղիք տալ, եթե տեսագրվեն հայաստանյան բոլոր քեֆ-ուրախությունները ու դրվեն հակառակ կողմի սեղաններին: Ի դեպ, խրախճանում էլ են հայհոյում, հայհոյում են թուրքին, հայհոյում հավատ ու սրբություններ, եւ հակառակն է անում թուրքը:

Լրտեսությունն ու մատնությունը բոլոր ժամանակներում եղել են քսմնելի եւ նվաստացուցիչ, երբ հարցերի պատասխաններն ու խնդիրների լուծումների նման եղանակը ընդունելի են դարձնում նույնիսկ «հայրենասիրությամբ» տոգորված պավլիկմորոզովներին: Ավելորդ է հիշատակել նույն Թուրքիայի հետեւողական հերքումները հայտնի պետական գործչի մաֆիոզական կապերի առնչությամբ, մինչդեռ մենք վարվում ենք ճիշտ հակառակը, որի սկիզբն ու շարունակությունն, ավաղ, զարշահոտություն է... Ստրկամտությունն ու մատնությունը, ներքին պրոբլեմներն անցյալում Մոսկվայում, այսօր Վաշինգտոնում եւ այլուր լուծելու միտումը մեզ պատիվ չի բերում: Մենք ունենք այն ուժն ու հզորությունը, որ մեր ներքին հարցերը կարողանանք ներսում լուծել, առանց դիմելու օտարի «անշահախնդիր» միջնորդությանը: Դեռ Խորենացին էր գրում, թե «... Ինչպե՞ս կարելի է այդ իմ ախտավոր ոխերը փոխել առողջ գազանի հետ, որի հենց առողջությունը մեզ համար պատուհաս է,- ապա քիչ անց ավելացնում,- ինձանից համենայնդեպս դուք ոչինչ չեք լսի»:

Եկեք չպղտորենք մեր օբյեկտիվը, ռեալ նայենք իրականությանը, քննադատենք քննադատելին, խարազանենք խարազանելին, եւ չբարձրացնենք եզն ու նրա տակ հորթ որոնենք, ինչպես վարվում էին մարդու գրպանը հաշիվ գցող քաղաքայինները: Եկեք չդիմենք մատնության նենգ պայքարում ամենադյուրին ճանապարհին, որովհետեւ միեւնույն է՝ սեւը սեւ է, սպիտակն էլ՝ սպիտակ: Ինքներս չհայտնվենք նպատակին հասնելու միջոցների մեջ խտրականություն չդնողների շարքերում, նամանավանդ, որ խնջույք քննարկելը, ով էլ մասնակից լինի, օպոզիցիա թե իշխանություն, ինքնին անհեթեթ է, նույնքան անհեթեթ, որքան մեր կյանքն է:

Համենայնդեպս, շարունակվում է տեսաժապավենի երթն աշխարհի միջօրեականներով եւ քաղաքական շրջանակներում, մասսայականացվում են մասնավոր կյանքի մանրամասներ, որոնք սեփական ժողովրդի զավակներին «անկյուն կանգնեցնելու» նպատակ են հետապնդում: Չուզենք, որ մի օր էլ ժապավենը, քիչ թե շատ ինտելեկտուալ անձինք, կներկայացնեն Օսկարի մրցանակաբաշխությանը:

Գ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ներքին կյանք

Մի խումբ լրագրողների նախաձեռնությամբ ստեղծվել եւ մասնագետների, պետական մարմինների, ընդհանրապես լայն հասարակայնության ուշադրությանն է ներկայացվել (տես «Ազգ», 1997 թ., թիվ 12) Զանգվածային լրատվության միջոցների (ԶԼՄ) մասին ՀՀ օրենքի նախագիծը։

Լրագրողների համար վաղուց ակնհայտ էր, որ ներկայումս գործող օրենքը, որոշ դրական կողմերով հանդերձ, անհուսալիորեն թերի է։ Պետական որոշ պաշտոնյաներ նույնպես գիտակցում էին դա, հետեւյալ շարադրանքով. «Զանգվածային տեղեկատվության միջոցները ենթարկվում են Հայաստանի Հանրապետությունում գործող օրենքներին»։ Ակնհայտ է դառնում, որ ԶԼՄ մասին օրենքն ի սկզբանե, այս գլխից ստորադասված է ՀՀ ցանկացած օրենքի նկատմամբ։ Չնայած 7-րդ կետի հաջորդ նախադասությամբ նշված է, որ «Զանգվածային լրատվության միջոցներին առնչվող վեճերը քննելիս ծագած ցանկացած հակասություն կամ կասկած լուծվում է հօգուտ խոսքի ազատության սկզբունքի», կարծում ենք, նպատակահար- նպատակների իրականացման համար է արգելվում ԶԼՄ-ների օգտագործելը։ Բնականաբար, արգելքը խախտողների համար խիստ պատասխանատվություն է նախատեսված (գլուխ 6-րդ, հոդված 26)։ Մենք եւս կողմ ենք ժողովրդավարությունը ամենաթողությունից տարբերելուն։ Անհրաժեշտ ենք համարում, որ արգելվեն ԶԼՄ-ները քրեորեն պատժելի գործողություններ իրականացնելու նպատակով օգտագործելը, պատերազմի, բռնության, դաժանության, պոռնոգրաֆիայի եւ մյուս անթույլատրելի գաղափարների ՔԱՐՈԶԸ, բայց նեին մինչեւ իսկ տարբեր երկրների քրեական օրենսգրքերին։ Չնայած որ մարդու ազատությունների դեմ ամենախիստ մոտեցումներն են ամրագրված այդ օրենսգրքում, այնուամենայնիվ, պատժելին նման բոլոր դեպքերում ակնհայտության հատկանիշ ունեցող արարքն է համարվում։ Քրեական օրենսգրքի որոշ հոդվածներ նույնիսկ «ակնհայտ» բառով են սկսվում։ Նույնիսկ խորհրդային (ոչ ժողովրդավարական) կարգերի օրոք եւ նույնիսկ քրեական օրենսգրքով պատժելին, անթույլատրելին, արգելվածը համարվում էր «ռա-

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Դարձյալ քննարկվում է մամուլի օրենքի այլընտրանքային նախագիծը

բայց նրանց միտումն այլ էր... Այս դարագլխում անցյալ զարնանավերջին-ամռանը ՀՀ տեղեկատվության նախարարության կողմից, բայց, հավանաբար, ոչ առանց արդարադատության նախարարության ներկայացուցիչների ազդու մասնակցության, հղացվեց «Զանգվածային լրատվության մասին ՀՀ օրենքի նախագիծ»։ Անշնորհք կերպով քողարկված հույժ հակաժողովրդավարական այդ փաստաթղթին, որի մեջ երբեմն անհեթեթության ու զավեշտի էր հասցված խնդիրը, քանիցս մամուլում անդրադարձել ենք։ Անհամատեղելի է դրա հետ օրենքի ներկայիս նախագիծը (լրագրողների պատրաստած), որը հղացված է ժողովրդավարական իրավունքների հարգման եւ մասնագիտական նրբությունները հաշվի առնելու հենքի վրա։ Սակայն, քանի որ բոլորիս մտահոգությունը, կարծում եմ, առաջիկայում հնարավորին չափ կատարյալ օրենք ունենալն է, հարկ է, որ հրապարակայնորեն արտահայտվենք օրենքի նաեւ այս (թեկուզ եւ մեր գործընկերների պատրաստած) նախագծի որոշ թերությունների շուրջ եւ շահեկան քննարկում ծավալենք։

Խնդրո առարկա նախագծի 1-ին գլխի («Ընդհանուր դրույթներ») 1-ին հոդվածի 7-րդ կետը սկսվում է մարը նման վեճերը այժմյանից (օրենքով) հնարավորին չափ քիչ հավանական դարձնելն է։ Հետեւապես առաջարկում ենք 7-րդ կետի 1-ին նախադասությունը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ. «7. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցները ենթարկվում են սույն օրենքին եւ գործում են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը համապատասխան», այնուհետեւ ինչպես շարադրանքում է։

Նախագծի 2-րդ հոդվածի («Տեղեկություններ ստանալու իրավունք») 3-րդ կետում ավելորդ է «հատուկ» բառը։ Առաջարկում ենք հանել այն, քանի որ եթե գաղտնիքը «պետական» է կամ «օրենքով սահմանված», ուրեմն ինքնին հրապարակման համար անթույլատրելի է։ Հետեւապես հասկացվում է, որ նկատի է առնված հրապարակման համար անթույլատրելի («սահմանված») գաղտնիքը, որն առանց այդ «հատուկ»-ի էլ գաղտնիք է։

Առանձնապես կարեւոր է 4-րդ հոդվածը («Զանգվածային տեղեկատվության միջոցների գործունեության սահմանափակումը»), թերեւս, ճիշտ կլինի ասել այդ հոդվածում առկա թերության վերացումը։ Խնդրո հոդվածի 1-ին եւ միակ կետով նշված է, թե ինչ ոչ երբեք «հրահրել» կոչվածը, որը շատ առաձգականորեն կարող է ընկալվել խոսքի ազատությունը բռնացողների, ինչո՞ւ չէ, նաեւ դատական ատյանների կողմից։ Ցանկացած ԶԼՄ, իշխանությունների դուրը չեկող իր սուր քննադատությունների համար կամ քաղաքական շարժառիթներով կարող է հեշտությամբ պատժվել, նրա հետ կարելի կլինի դյուրությամբ հաշվեհարդար տեսնել, եթե... Այո, եթե արգելվում է ազգային, ռասայական (գուցե էթնիկ), սոցիալական, կրոնական անհանդուրժողականության ոչ թե քարոզը, այլ հրահրումը։ Արցախյան հակամարտության վերաբերյալ որեւէ հոդված կամ ճակատային ռեպորտաժ, Հայաստանում կաշառակերության, սոցիալական անարդարության, գործազրկության, մուրացկանության, ժողովրդի մեծամասնության սոցիալական թշվառագույն վիճակի մասին ցանկացած հրապարակում եւ նույնիսկ աղանդներին վերաբերող ցանկացած քննադատություն այդ մի հատիկ բառի առկայության միջոցով կարող է համարվել «...անհանդուրժողականություն կամ թշնամություն» հրահրել եւ... խստորեն պատժվել։ Կկամենայի, որ նախագծի հեղինակները (եւ ոչ միայն...) ուշադրություն դարձ- սայական կամ ազգային թշնամություն կամ պառակտում առաջ բերելու նպատակով պրոպագանդա կամ ագիտացիա տանելը», «պատերազմի պրոպագանդան», «հակասովետական ագիտացիա կամ պրոպագանդա տանելը», այսինքն ՔԱՐՈԶՉՈՒԹՅՈՒՆԸ, եւ ոչ թե «հրահրել» կոչվածը։ Մի հասկացություն, որի չափն անցնող առաձգականությունը հասկացել ու մերժել էին նույնիսկ խորհրդային օրենսգետները։ Կարծում եմ ԶԼՄ մասին օրենքի քննարկվող նախագծում այդ թերությունը ոչ թե միտումի, այլ արհեստավարժ իրավաբանի բացակայության հետեւանք է։ Ելնելով վերը շարադրվածից, առաջարկում եմ 1-ին գլխի 4-րդ հոդվածը շարադրել հետեւյալ խմբագրությամբ.

1. Արգելվում է զանգվածային տեղեկատվության միջոցներն օգտագործել քրեորեն պատժելի գործողություններ իրականացնելու նպատակով, իշխանությունը զավթելու, սահմանադրական կարգերը բռնի փոխելու կոչերի, ազգային, էթնիկ, սոցիալական, կրոնական անհանդուրժողականության կամ թշնամության, պատերազմի, բռնության, դաժանության, պոռնոգրաֆիայի քարոզելու համար։

ԱՐԹՈՒՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Երեւանի անուշադրության մատնված հոգսերն ու խնդիրները

Ասված քեզ դահիդանի, անցո՛րդ

Բնությունը կարծես թե քիչ ավելի խիստ է Երեւանի Նոր Նորքի 7-8-9-րդ միկրոշրջանների բնակիչների նկատմամբ։ Նրանց վիճակն էլ ավելի է վատանում ձմռանը։ Թիվ 27 տրոլեյբուսը հետադարձ է կատարում 7-րդ միկրոշրջանի 2-րդ կանգառից՝ ժողովրդին չհասցնելով մինչեւ վերջ (էլեկտրական գծերի բացակայության պատճառով)։ Խեղճ ժողովուրդը փոքրից մեծ, ահել ու ջահել, տրանսպորտից իջնելուց հետո, ստիպված պետք է անցնի եւս 2-3 կիլոմետր մինչեւ հասնի տուն։ 7-րդ միկրոշրջանից 9-րդ գնալու համար նրանք նախընտրել են «Լաչինի միջանցքը»։ Այդ միկրոշրջանները բաժանվում են լայն ու խոր ձորով, բետոնե սյուների վրա գցված է հենարան բարձր լարում ունեցող տասնյակ էլեկտրական կաբելների համար։ Մարդիկ լարախաղացների նման, վախվխելով ու դողդողալով, ստիպված անցնում են այդ «կամրջով», նույնիսկ մթանը։ Անցնելու ժամանակ նրանք կարող են կամ էլեկտրահարվել, կամ էլ սայթաքել ու գահավիժել ձորը... Տարիներ առաջ սահնակով ընկավ ու ձորի փոքրիկ լճակի սառը ջրի ու սառույցների մեջ խեղդվեց մի երեխա։

Այս պայմաններում անհրաժեշտ է երկարացնել թիվ 27 տրոլեյբուսի երթուղին մինչեւ 9-րդ միկրոշրջանը, հնարավորության դեպքում այդ «կամրջի» վրա տեղադրել ծածկեր եւ երկու կողմից ցանցապատել, տեղադրել էլեկտրական սյուներ եւ լուսավորել ճանապարհը՝ հատկապես վերը նշված ձորի մոտ եւ կամրջի վրա։

Տարիքավորներն ու հիվանդներն անիծում են

Ամեն անգամ տուն վերադառնալիս ու աստիճաններով բարձրանալիս (ապրում եմ բարձրահարկ շենքում) անընդհատ անեծքներ եմ լսում տարեց կամ հիվանդ մարդկանցից։ Խորհրդային Միության տրոհումից հետո՝ ինչպես մեր, այնպես էլ բազմաթիվ այլ բնակելի շենքերում վերելակները քայքայվեցին ու ավերվեցին։ Ճիշտ է, ծանր տնտեսական պայմաններում ենք ապրում, բայց, արդյոք, հնարավոր չէ, որ վերելակներով զբաղվող ձեռնարկությունների եւ տեղական կառավարման մարմինների ղեկավար ընկերներն այդ հարցերով զբաղվեն ու հարցը լուծեն թեթեւացնելով ժողովրդի վիճակը։

Ա՜խ, այդ կարմիր թեւկապավորները

Մինչ Խորհրդային Միության տրոհումը, մեքենաներով ուր էլ գնայինք ու կանգնեինք՝ դժվարությունների չէինք հանդիպում։ Մեքենաները կանգնեցնում էինք օրենքով թույլատրված տեղերում՝ հատկապես փողոցներում, առանց որեւէ դժվարության ու տրանսպորտի օրենքների խախտումների եւ չարաշահումների։ Բայց հիմա... Հիմա այդ կարմիր թեւկապավորները՝ անթրաշները, փոշոտները, խմողները, խառոչինները... (թող ներեն ինձ այս կոպիտ արտահայտությունների համար) պատիժ են դարձել վարորդների գլխին։ Բավական է մեքենան որեւէ տեղ (շուկաների, մետրոների, խանութների մոտ եւ այլ վայրերում) կանգնեցնես, նրանք մի քանի հոգով վազում են դեպի մեքենադ ու «հրամանատարի» նման կարգադրում. «Հետ գնա, աջ արի, դուրս արի» եւ այլն, եւ այլն։ Նրանց համար մեկ է՝ մեկ-երկու րոպե կկանգնես, թե մեկ ժամ եւ իրենց «ծառայությունների» համար պահանջում են մեծ գումար։ Պատահում է, որ ստիպված, օրվա ընթացքում մի քանի անգամ ես մեքենայով դուրս գալիս եւ տարբեր տեղեր գնում (հիվանդանոց, ուսումնական հաստատություն, խանութներ եւ այլն)։ Եվ ինչ մեծ գումարներ ես վճարելու դրա համար, որը շատ-շատերի համար համարյա հնարավոր չէ, եւ վիճաբանությունների առիթ է տալիս։ Մյուս կողմից, շատ հետաքրքիր է, թե այդ գումարներից որքանն է պետության բյուջե մտնում եւ ինչի համար է ծախսվում։ Շատ ցանկալի է, որ այդ կարմիր թեւկապավորներն այլ կարեւոր օբյեկտներում աշխատեն (նրանք հիմնականում երիտասարդներ են)։

Ովքե՞ր են գետնուղիների տերերը եւ հսկողները

Գուցե հիմա կասեք, թե ամեն ինչի մասին գրում է եւ պահանջում։ Բայց ինչպես չպահանջեմ, երբ խիղճս անհանգիստ է։ Ինչպես չգրեմ, երբ անցնում ես գետնուղիներով եւ ուզում ես... փախչել (կներեք), քանի որ համատարած կեղտ է։ Եվ այդ բոլորը սննդամթերքի կողքին, որտեղ առուվաճառք են անում բժշկական ստուգման չենթարկված ամեն «տեսակի» վաճառողներ։ Պետության համար գուցե ֆինանսական դժվարություննե՞ր կան, իսկ ինչո՞ւ պետության միջոցներով։ Արդյոք հնարավոր չէ՞ մի քանի աշխատողներ պահել հենց այնտեղ առեւտուր անող խանութների եւ սեղանիկների հաշվին, որոնց տերերը օրական հազարավոր դրամներ են աշխատում, որոնց անփութության, անհոգության ու անուշադրության պատճառով է առաջ գալիս վերը նկարագրված պատկերը։

Իսկ որտե՞ղ եք դուք, հարգելի սանիտարական բժիշկներ, չէ՞ որ այդ ծառայության ծանրությունն առաջին հերթին ձեր ուսերին է ընկած։

ՍՈՒՐԵՆ ԱԼՈՅԱՆ,
Նոր Նորքի 7-րդ միկրոշրջանի բնակիչ

ԵՐԳԻԾԱՆՔ

Երկու անդրադարձ

– Պարոն Նախագահ, ժամանակը բյուրեղացնում է անգամ կրքերը։ Երկու բառով ինչպե՞ս կբնութագրեք միանգամայն անշահախնդիր, ազնիվ, բայց քաղաքականապես վտանգավոր (...շիզմի ռահվիրա, եւ այլն) Վազգեն Մանուկյան քաղաքական գործչին։
– Ջավախառլալ Ներոն։
– Հայաստանում այս տարի ծաղկախասակների միջազգային հանդեսներ են կայանալու, իսկ հանրապետության միակ երիտասարդական հանդես «Ավանգարդը» մամոնայի սադրած վեց կամ ութ փականքի տակ է։ Չէի՞ք կամենա վիճակը տեսնել։
– Եթե «Վրեմյան» ասի՝ կտեսնենք։
– Գիտեմ։ Ամենաչեչոտ չեչենն էլ ասի...
– Ուզում եք ասել, որ դուք, մարգարեն...
– Ես իմ գավառը մի փոքր գիտեմ, բայց մարգարե չեմ։
– Լավ, խոստանում եմ «Ավանգարդ» թերթի վիճակը տեսնել։
– Եթե չտեսնվի, ես կհամարեմ, որ դուք չեք ասել, ականջներս են իրենց ձայն տվել, կամ այս բոլորը երազ է եղել։
– Այնպես եք ասում, որ սկսում եմ ես էլ կասկածել...

Երկու բարեկամ

– Պարոն Տեր-Գուլանյան, դուք ձեզ պատմական անձ համարո՞ւմ եք։
– Առայժմ այո։
– Իսկ այնուհետե՞ւ։
– Դա կախված է ձեր «Սատիրիկոնի» հաջողությունից։
– Հաջողություն եմ մաղթում ձեզ սրտանց։
– Շնորհակալ եմ։

Ցուցակ

ՀՀ ֆիզկուլտուրայի եւ սպորտի պետական վարչության շենքի հրդեհի լույսի ներքո քննարկելով «Առանձնապես մեծ եւ հետեւապես հրդեհավտանգ շինություններում վարչա-կառուցվածքային փոփոխություններ իրականացնելու անհրաժեշտության մասին» հրատապ հարցը, Երեւանի քաղաքապետարանի N վարչությունը քաղաքապետ Վանո Սիրադեղյանի հանձնարարությամբ կազմել է մայրաքաղաքի շուրջ հինգ տասնյակ առանձնապես մեծ արհեստական ու բնական շինությունների համալիր ցուցակ։ Ցուցակում ընդգրկվել են մարզահամերգային համալիրը (հասցե՞ն էլ ասենք), «Այրարաս» (նախկին «Ռոսիա») կինոթատրոնը, կենտրոնական եւ «Մանկական աշխարհ» հանրախանութները, ճարտարագիտական ու պետական համալսարանները, մի շարք անտառտնտեսություններ, կենդանաբանական այգին եւ նման ուրիշ ֆաստաստություններ։ Թիվ 1 խոշոր շինություն է գրանցված ԱԺՄ-ի առայժմյան գրասենյակը։

Կողմնորոշում

– Պարոն Հայրիկյան...
– Նախ ներկայացեք խնդրեմ։ Ովքե՞ր եք։
– Ես աստղագետ եմ, ընկերս՝ աշխարհագրագետ։ Երկուսս էլ գործազուրկ ենք։
– Ինչո՞վ կարող եմ օգտակար լինել։
– Խնդրում ենք ասել, թե որտեղ է գտնվում ԱԻՄ-ի երեւանյան գրասենյակի հարավ-արեւմտյան մասնաճյուղը։
– Հարավ-արեւմտյան թաղամասում։ Ես հիմա այնտեղ եմ գնում, կարող եմ ձեզ առաջնորդել։
– Շնորհակալ ենք, մեկ ուրիշ անգամ։
– Ինչ մասնաճյուղին վերաբերում է, վերաբերում է նաեւ կենտրոնին, եւ ինչ կենտրոնին վերաբերում է, վերաբերում է եւ Հայրիկյանին։ Ես՝ Հայրիկյանս, պետք է իմանամ ինչու եք եկել։
– Խնդրեմ, չնայած մեզ հուզող հարցը ուղղակիորեն չի վերաբերում ոչ մասնաճյուղին, ոչ այս կենտրոնին, ոչ էլ ուրեմն ձեզ՝ Հայրիկյանին։
– Շատ լավ, կատարից ծանր ու անթափանց, ջինջ, եթերային ու թեթեւաթեւ առեղծվածային Հայրիկյան գործչին տալիս եք հանգիստ։ Ձեզ հետ խոսում է ձեզ պես մարմնավոր, մեղսոտ, անհանգիստ ու մահկանացու Պարույր անհատը։ Ի՞նչ է պատահել։
– Ի՞նչ ասենք, պարոն, դու մեզնից մեկը, ի՞նչ թաքցնենք մենք քեզանից, այնքան վաղուց չենք աշխատել, որ արեւելքի ու արեւմուտքի, հյուսիսի, նույնպես նաեւ հարավի տեղն ենք մոռացել, եւ ուզում էինք քիչ կողմնորոշվել...
– Երբ կողմնորոշվեք, համեցեք խոսենք։
– Թե չմոռանանք խոսելն էլ, կգանք...

Զուգադրում

Գոնե լսող, լսո՞ւմ եք ինձ, գոնե լսո՞ղ—
Պ. Սեւակ

Կամա՞ց, օ, կամա՞ց, կենդանի դասականները կարթնանան հանկարծ...

ԿՈՐՅՈՒՆ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՇՐՋԱՆ

Տեղատվություն Թեհրան-Բաքու հարաբերություններում

Իրանի Արեւմտյան Ադրբեջան նահանգում ձերբակալվել են 50 լրտեսներ

Ըստ ԻՌՆԱ գործակալության մի հաղորդագրության, մարտի 3-ին Իրանի հյուսիսարեւմտյան հատվածում ոստիկանությունը լրտեսության մեղադրանքով ձերբակալել է 50 մարդ: Հիմք ընդունելով Իրանի Արեւմտյան Ադրբեջան նահանգի անվտանգության բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկի հայտնած տվյալները, գործակալությունը նշել է, որ ձերբակալվածները խոստովանելով իրենց վերագրված հանցանքը, հայտնել են, որ օտարերկրյա լրտեսական ցանցերի անդամ են: Թեեւ այդ տեղեկատվության մեջ նշված չէ, թե ձերբակալվածները հօգուտ որ երկրի են լրտեսում, սակայն հաշվի առնելով որոշ հանգամանքներ, այդ թվում Իրան-Թուրքիա եւ Իրան-Ադրբեջան հարաբերություններում առկա լարվածությունը, նաեւ այն, որ Իրանի Ադրբեջան նահանգին սահմանակից են նշյալ երկրները, դժվար չէ կռահել, որ մեծ հավանականությամբ ամբաստանյալների գործունեությունը պետք է ի շահ Թուրքիայի կամ Ադրբեջանի լիներ: Ավելին, կան փաստեր, որ սլաքն ուղղում են դեպի Բաքու:

Դեռեւս 1997 թ. հունվարի վերջին Ադրբեջանի իշխանությունները Ադրբեջանի Իսլամական կուսակցությանը մեղադրեցին Իրանի անվտանգության ծառայությունների հետ համագործակցության մեջ: «Իրանի Իսլամական Հանրապետության ձայն» ռադիոկայանը փետրվարի 4-ին իր մեկնաբանություններից մեկում անդրադառնալով այդ հարցին, Բաքվի նման քայլը գնահատեց իբրեւ ընդդիմադիր, մասնավորապես իսլամական կուսակցություններին ճնշելու, դրանց գործունեությունը խափանելու միջոցառում:

Իրան-Ադրբեջան փոխհարաբերությունները, որոնք հաստատվել են 1992 թ. սկզբին Անկարայի եւ Թեհրանի միջեւ իրենց ազդեցությունը նորանկախ այդ երկրում տարածելու մրցակցության պայմաններում, ընթացել եւ ընթանում են ընդգծված տեղատվություններով ու մակընթացություններով: Սակայն երկու երկրների հարաբերությունների լարվածության գագաթնակետը պետք է համարել համաթուրքական գաղափարախոս Աբուլֆազ Էլչիբեյի իշխանության (1992 հունիս-1993 հուլիս) ժամանակաշրջանը: Թեեւ Ադրբեջանի անկախացումից հետո այդ երկրի պաշտոնական շրջանակները եւ քաղաքական գրեթե բոլոր ուժերը բաց չեն թողնում Իրանի Ադրբեջանում անջատողական տրամադրություններ բորբոքելու որեւէ առիթ, սակայն Էլչիբեյի օրոք այդ քաղաքականությունը բարձրացավ կառավարության քաղաքականության մակարդակի: Թերեւս դա էր պատճառը, որ Թեհրանը ողջունեց 1993 թ. հուլիսին Հեյդար Ալիեւի Ադրբեջանի իշխանության օլիմպոսին հայտնվելը, հուսալով, որ վերջինս Իրանի հետ համագործակցությանը պատշաճ տեղ կհատկացնի արտաքին քաղաքականության ոլորտում: Ալիեւը երկրի տնտեսական շահերից ելնելով, ինչպես նաեւ Թեհրանի նյութական աջակցության ակնկալությամբ, աշխատել է հնարավորության սահմաններում բնականոն դարձնել Թեհրան-Բաքու հարաբերությունները՝ առնվազն Իրանի Ադրբեջանի նահանգի մասնատման վերաբերյալ քարոզչությունը դուրս թողնելով կառավարության պաշտոնական քաղաքականությունից: Բայց եւ այնպես, Ալիեւը թեեւ շուրջ 4-ամյա իր իշխանության ընթացքում, մասնավորապես վերջին 2-3 տարիներին, տարբեր պատրվակներով ու պատճառաբանությամբ, այդ թվում հեղաշրջման, երկրի անվտանգությանը սպառնալու եւ, ի վերջո, նախագահի դեմ ահաբեկչության փորձեր կատարելու մեջ մեղադրելով ընդդիմադիր ուժերին, ճնշեց նրանց՝ ղեկավարներին ձերբակալելով եւ դատելով, սակայն ոչ ադրբեջանական մամուլին եւ ոչ էլ քաղաքական որեւէ ուժի չի արգելել հակաիրանական քարոզչություն վարել ու քաղաքականություն գործադրել:

Իրանի համար կենսական նշանակություն ունեցող այդ հարցի նկատմամբ Ալիեւի «լոյալ» դիրքորոշումը հանգեցրեց այն բանին, որ ադրբեջանական քաղաքական որոշ ուժեր Հարավային Ադրբեջանի (Իրանական Ադրբեջան) ներկայացուցիչներ, Ադրբեջանի Ժողովրդավար կուսակցությունը, Հարավային Ադրբեջանի վերականգնման կազմակերպությունը եւ Ադրբեջանի ազգային ճակատը համախմբվելով ստեղծեցին նոր Հարավային Ադրբեջանի անկախության ազգային ճակատ կազմակերպությունը: Վերջինս որպես նպատակ հայտարարեց Իրանի Ադրբեջանում անջատողական ջանքերի ու քարոզչության կոորդինացումը: Ադրբեջանական մամուլը հեղեղվեց այս տիպի քարոզչական նյութերով: Պաշտոնական Թեհրանի դժգոհությունն ու բողոքներն այս առնչությամբ ապարդյուն անցան, քանզի Բաքուն խուսափել էր զսպել հակաիրանական հուժկու այդ ալիքը:

Թեհրան-Բաքու փոխհարաբերությունների նման տատանողական ֆոնի վրա լարվածության նոր միտում է նկատվում: Ինտերֆաքս գործակալության փետրվարի 28-ի հաղորդագրություններից մեկի համաձայն, Ադրբեջանի իսլամական կուսակցության 4 ղեկավար անդամներ, այդ թվում կուսակցության առաջին դեմք Ալի Քյարամ Ալիեւին Բաքուն դատում է հայրենիքի դավաճանության ամբաստանությամբ: Նրանք մեղադրվում են 1994 թ. փետրվարին Իրանի տեղեկատվության եւ անվտանգության նախարարության հետ վերջինիս տեղեկատվություն տրամադրելու վերաբերյալ գաղտնի համաձայնագիր կնքելու մեջ: Թեհրանը կտրականապես հերքել է նման համաձայնագրի առկայությունը: Իրանի արտգործնախարարության խոսնակ Մահմուդ Մոհամմեդին հայտնել է, որ Իրանի արտաքին քաղաքականությունը նպատակամղված է հարեւան երկրների հետ սերտ բարեկամական հարաբերություններ հաստատելուն, այլ ոչ թե նրանց ներքին գործերին միջամտելուն: Նա ընդգծել է, որ Իրանի եւ Ադրբեջանի իսլամական կուսակցության միջեւ կապի վերաբերյալ մեղադրանքներն անհիմն են: Թեհրանին նման մեղադրանքներ ներկայացնելու հետեւում թերեւս պետք է ինչ-որ քաղաքական նպատակներ փնտրել, քանզի Իրանը գործով ապացուցել է, որ Կենտրոնական Ասիայի եւ Անդրկովկասի նորանկախ երկրներում ոչ միայն իսլամական հեղափոխության «արտահանման» կամ իսլամի տարածման ուղղությամբ որեւէ քայլ չի ձեռնարկել, այլեւ Թեհրանի ջանքերն ուղղված են այդ երկրներում տնտեսական, քաղաքական եւ մշակութային ոլորտներում սերտ համագործակցություն հաստատելուն: Սա մի իրողություն է, որն ընդունում է անգամ Արեւմուտքը: Ավելացնենք, որ Ադրբեջանի բնակչության շուրջ 75 տոկոսը, ինչպես Իրանի բնակչության 90 տոկոսը, իսլամի շիա ուղղության հետեւորդներ են: Այսուհանդերձ, Իրանը կրոնական լուրջ գործունեություն Ադրբեջանում չծավալեց: Մինչդեռ Սաուդյան Արաբիայի համար Անդրկովկաս ներթափանցելու լայն հնարավորություն է ստեղծվում: Շուրջ 6 ամիս առաջ Սաուդյան Արաբիայի «Նիմիր» նավթարդյունաբերության ընկերության, ԱՄՆ-ի, ճապոնական ընկերությունների եւ Ադրբեջանի միջեւ Կասպից ծովի նավթային պաշարների արդյունահանման վերաբերյալ 1 մլրդ 50 մլն դոլար արժողությամբ համաձայնագիր է կնքվել: Սակայն Անդրկովկասում Էր Ռիադի ներկայությունը լոկ նավթարդյունահանության ասպարեզում կապիտալ ներդրումով չի սահմանափակվում, այլեւ հնարավորություն է ստեղծվում Ադրբեջանի շուրջ 25 տոկոս իսլամի սուննի բնակչության շրջանում վահաբիության (սուննի ուղղության աղանդ) լայնածավալ քարոզչության համար:

Ինչեւէ, Բաքվում տեղի ունեցած դատավարությունները, անշուշտ, իրենց կնիքը կթողնեն երկու երկրների փոխհարաբերությունների վրա: Իսկ նման դատավարության կազմակերպման համար պատճառներ կարող են հանդիսանալ Թեհրան-Բաքու հարաբերություններում առկա ռազմավարական բնույթի հարցերի շուրջ տարաձայնությունները, ինչպիսիք են Կասպից ծովի կարգավիճակի եւ հայ-իրանական համագործակցության հարցերը: Մասնավորապես խիստ մտահոգություն պետք է պատճառի Բաքվին հայ-իրանական փոխհարաբերությունների վերջին շրջանում ընդլայնումը ու ավելի գործուն դառնալը: Իսկ մյուս կողմից չի բացառվում, որ Ադրբեջանն այդ քայլով ցանկանում է իր արեւմտյան, մասնավորապես ամերիկյան դաշնակիցներին ապացուցել իր հավատարմությունը, ի ցույց դնելով իր անհանդուրժողականությունն իսլամական Իրանի նկատմամբ, հատկապես եթե հաշվի առնենք նաեւ այն, որ Ադրբեջանի Իսլամական կուսակցությունը հասարակության մեջ լուրջ հիմքեր չունի եւ ներկայությամբ իշխող վարչակարգի համար սպառնալիք չի կարող համարվել:

Թեհրան-Բաքու հարաբերություններում առաջացած լարվածությունը թերեւս կարելի է որակել որպես հերթական տեղաշարժություն, որը հազիվ թե վերածվի խոր ճգնաժամի:

ԷՄՄԱ ԲԵԳԼԱՐՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Սոլանան ցանկանում է մեղմել Աթենք-Անկարա լարվածությունը՝

ԱԹԵՆՔ, 5 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ՌՈՅԹԵՐ: ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Խավիեր Սոլանան Հունաստան այցելելուց հետո հայտարարել է, թե կանի հնարավորը Թուրքիայի եւ Հունաստանի միջեւ լարվածությունը մինչեւ հուլիսին կայանալիք գագաթնաժողովը մեղմելու համար, որտեղ ՆԱՏՕ-ի անդամներ կընդլայնման պատասխանատուները չնշեն: Սոլանան ընդգծել է, թե երկու պետությունները պետք է վստահություն ներշնչող քայլեր կատարեն, եւ ավելացրել էր, որ 1988-ին կողմերի միջեւ ստորագրված համաձայնագիրը պետք է ապագա բանակցությունների հիմք դառնա:

Կասպյան նավթի արտահանումը կսկսվի տարեվերջին

ԱԲՈՒ ԴԱԲԻ, 5 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ՌՈՅԹԵՐ: Ինչպես հաղորդել է Ադրբեջանի միջազգային գործառնական ընկերության նախագահ Թերենս Ադամսը, այդ ընկերությունը սկսելու է նավթ արդյունահանել Կասպից ծովի նավթահորերից այս տարվա վերջին: Նավթի արդյունահանումը երկու տարվա ընթացքում կարող է հասնել օրական 120 հազար բարելի, ասել է նա լրագրողներին՝ Աբու Դաբիում տեղի ունեցած էներգետիկայի համաժողովի ժամանակ:

ԱՄԳԸ-ն օտարերկրյա ընկերությունների խոշոր կոնսորցիում է, որը ղեկավարում են «Բրիթիշ փետրոլեումը» եւ նորվեգական «Ստեյթօյլ» ընկերությունները: Այն նավթի արդյունահանման պատասխանատու է կասարում «Ազերի», «Չիրագ» եւ «Գունեշլի» նավթահորերում, որոնք ունեն շուրջ 4 միլիարդ բարել նավթի պաշարներ:

ԱՄՆ. Մոսկվայի լրտեսներն ընդունեցին իրենց հանցանքները

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 4 ՄԱՐՏ, ՓԱՍՏ: Մարտի 3-ին ԿՀՎ-ի պատմության մեջ ամենաբարձրաստիճան լրտեսը հանդիսացող Հերալդ Նիքոլսոնը դատարանի առաջ ընդունեց Մոսկվային ի նպաստ լրտեսություն կատարելու ամբաստանությունները: Իր արարքի դիմաց նա ստացել էր առնվազն 200.000 դոլար: Ըստ հետաքննողների արդյունքների, Նիքոլսոնը 29 ամիս լրտեսություն էր կատարել: Նույնքան գումարի դիմաց լրտեսություն կատարելու հանցանքով ամբաստանված Հետաքննությունների դաշնային բյուրոյի աշխատակից Էրլ Էդվին Փիթսը եւս անցյալ ուրբաթ օրն ընդունել էր իր դեմ ներկայացված ամբաստանությունները: Իրենց դեմ եղած ամբաստանություններն ընդունելով, երկու ենթակաները հույսով են մեղմ վճիռներ ստանալ:

1980 թվին Միացյալ Նահանգների գործակալները հայտնաբերեցին, որ Մոսկվայում ԱՄՆ-ի դեսպանատան շենքի պատերում գաղտնալսման բազմաթիվ սարքեր են տեղադրված ԿԳԲ-ի աշխատակիցների ջանքերով: Միջադեպը բավականին աղմկալի վեճերի առիթ տվեց, ի հետեւանք դեսպանատունը ավելի քան 10 տարի Մոսկվայի կենտրոնում մնաց լքված վիճակում: Այժմ դեսպանատան շենքը վերակառուցվել է եւ այսպիսի տեսք ունի մարտի 4-ի դրությամբ:

ՌՈՅԹԵՐ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Ընդդիմադիր պատգամավորները մտադիր են Էրբաքանին նորից անվստահության քվե հայտնել

4 ՄԱՐՏ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ», DW: Թուրքիայի ընդդիմադիր գլխավոր կուսակցությունն այսօր հանդես եկավ կառավարությանն անվստահության քվե հայտնելու պահանջով: «Մայր հայրենիք» կուսակցությունը մեղադրում է կառավարությանը՝ բանակին եւ ոստիկանությանը հավելյալ գումարներ վճարելու եւ քաղաքացիական մյուս ծառայություններին այդ հարցում անտեսելու մեջ: Ընդդիմությունը ցանկանում է այդ քվեարկությամբ ցույց տալ իր դժգոհությունը կառավարության նկատմամբ, որն անտեսում է երկրի աշխարհիկ սկզբունքները պաշտպանելու զինված ուժերի նախազգուշացումները: Թուրքիայի արտգործնախարար Չիլլերը հերքեց այն հաղորդագրությունները, որոնց համաձայն իր գլխավորած «Ճշմարիտ ուղի» կուսակցությունն իր ծրագրում է դուրս գալ Էրբաքանի ղեկավարած իսլամական «Բարօրություն» կուսակցության հետ կոալիցիայից:

ՄԱԿ-ի ԱԽ-ն երկարաձգեց պատժամիջոցները Իրաքի դեմ

4 ՄԱՐՏ, DW, BBC: ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը 2 ամսով եւս երկարաձգեց Իրաքի դեմ կիրառվող տնտեսական պատժամիջոցները: Այդ պատժամիջոցները Բաղդադի դեմ սկսվեցին կիրառվել 90 թվականին Իրաքի զորքերի Քուվեյթ ներխուժելուց հետո: ՄԱԿ-ի ԱԽ-ն որոշում ընդունեց երկարաձգել պատժամիջոցներն այն բանից հետո, երբ Իրաքի զինաթափման հարցով ՄԱԿ-ի պատասխանատու էքեուսը հայտարարեց, թե Բաղդադի կառավարությունը [illegible] ատացրելու իր գաղտնի ծրագրի հետ կապված որոշ փաստեր: Ըստ ՄԱԿ-ի հայտարարության, Իրաքը խոստովանեց, որ 90 թվականին ստեղծել է ամենավտանգավոր քիմիական զենքի՝ մարդու նյարդային համակարգը կաթվածահար անող եւ մի քանի րոպեում մարդուն սպանող VX գազի մեծ պաշարներ: ՄԱԿ-ի ԱԽ-ն Իրաքի դեմ պատժամիջոցների երկարաձգման հարցը քննարկում է յուրաքանչյուր 2 ամիսը մեկ: ՄԱԿ-ը ձգտում է, որ Բաղդադը ոչնչացնի իր զանգվածային ոչնչացման զենքերի ողջ պաշարը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մամուլ

1886 թվականին, 111 տարի առաջ, Նյու Յորքում երկու կարեւոր իրադարձություններ տեղի ունեցան. Ազատության արձանի հանդիսավոր բացումը եւ «Cosmopolitan» ամսագրի առաջին համարի լույս ընծայումը: Արձանն անմիջապես ամերիկյան դեմոկրատիայի խորհրդանիշը դարձավ, սակայն «Cosmopolitan»-ը երկար տարիներ շարունակում էր մնալ մյուս արեւմտյան ամսագրերից ոչնչով չտարբերվող տարբերակ, որտեղ հրատարակվում էին զանազան, ոչ այնքան ուշագրավ հոդվածներ, ինչպես նաեւ գեղարվեստական ստեղծագործություններ: Եվ երբ Հեմինգուեյը 1936 թվականին այստեղ տպագրեց աֆրիկյան թեմաներով իր պատմվածքներից մեկը, նրա մտքով չէր էլ անցնում, որ տարիներ անց ամսագիրը կդառնա աշխարհի կանանց ամենասիրելի տարբերակը եւ ազատության նոր խորհրդանիշերից մեկը...

Ինչպես դառնալ ավելի հանրահայտ, քան Ազատության արձանը

«Cosmopolitan»-ի 111 տարիները, որոնք գերեցին աշխարհի կանանց

Շարունակելով անդրադառնալ արեւմտյան հանրահայտ տարբերակների փորձին (տե՛ս նաեւ Տ. Հովհաննիսյանի «MADEMOISELLE»-ի համեստ հմայքը...» հոդվածը, «Ազգ», 17 հունվարի 1997 թ.), այսօր ներկայացնում ենք եւս մեկ յուրօրինակ ամսագիր: Յուրօրինակ թեկուզ նրանով, որ նույն հանդեսը իր ինքնատիպ տարբերակներով հրատարակվում է մի շարք երկրներում, եւ այդ տարբերակների վերլուծությունը հետաքրքիր նյութ է տալիս այդ երկրների ժուռնալիստիկայի ազգային դրսեւորումների, հոգեբանական նրբությունների վերաբերյալ:

... Թվում է, թե դեմոկրատիայով շփացած ամերիկուհիներին դժվար պիտի լիներ ինչ-որ բանով զարմացնել, առավել եւս՝ գոհացնել: Սակայն, «Cosmopolitan»-ը, այնուամենայնիվ, կարողացավ այնպես անել, որ կանանց ամսագրերի բազմությունից հենց իրեն ընտրեն: Եվ ոչ միայն էմանսիպացված ամերիկուհիները, այլեւ «պահպանողական» անգլուհիները, նրբաճաշակ ֆրանսուհիները եւ արտաքուստ ռուսները:

«Cosmo»-ն ոչ միայն որոշակի ապրելակերպ, աշխարհայացք է քարոզում, այլեւ փոփոխվում է՝ համարվելով յուրաքանչյուր ազգության պատկանող ընթերցողի պահանջներին: Որ երկրում էլ հրատարակվելիս լինի, արտահայտում է հենց այդ երկրի կենցաղը, պրոբլեմները, ընթերցողների մտածելակերպը: Ամսագրի նպատակը մեկն է՝ ստեղծել «Cosmo»-աղջիկ («Cosmo»-girl), որի համար կարեւոր են ե՛ւ սերը, ե՛ւ ընտանիքը, ե՛ւ կարիերան, ե՛ւ արտաքինը, որը ինքնավստահ է, կարեկից եւ, ամենակարեւորը, կարողանում է իր եւ ուրիշների կյանքը հաճելի դարձնել:

«Cosmo»-աղջիկը բազմալեզու է: Նա խոսում է անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն, իսպաներեն, չեխերեն, հունարեն, հոլանդերեն, իտալերեն, ճապոներեն, ռուսերեն, չինարեն եւ թուրքերեն: Ամսագիրը հրատարակվում է 29 երկրներում: Ամերիկյան «մայր» տարբերակը ամենամեծն է, լույս է ընծայվում 2 միլիոն 570 հազար տպաքանակով:

Սննդի կալորիականությունը եւ ամերիկյան մեծ երազը

...«Cosmo»-ի գլխավոր խմբագիր Հելեն Բրաունը իր խմբագրականներից մեկում պատմում է, թե ինչպես է երիտասարդ ժամանակ երազել անուսանման միլիոնատիրոջ հետ, լուծել ընտանիքի ֆինանսական հոգսը, քրոջ եւ մոր համար կարգին բնակարան ճարել եւ այլն: Բայց շուտով հասկացել է, որ այդ ամենին ինքը պիտի հասնի, եւ ոչ մի հրաշալի փրկիչ իրեն լավ կյանք չի նվիրելու... Ամերիկյան «Cosmo»-ն հենց այդ աշխարհայացքն է քարոզում՝ ինչ-որ բանի հասնել ինքնուրույն: Այս ամսագիրը հաջողակ կանանց համար է: Հոգ չէ, եթե դուք չեք պատկանում դրանց շարքին: «Cosmo»-ի հեղինակները հավաստացնում են, որ հետեւելով իրենց խորհուրդներին, ընթերցողներն ամեն ինչի կհասնեն. կունենան գեղեցիկ մարմին, լավ ամուսին եւ հրաշալի աշխատանք: Ընդ որում, ամսագիրը թերթելիս այն տպավորությունն է առաջանում, թե ամերիկուհիներին ավելի շատ հետաքրքրում է իրենց սննդի կալորիականությունը, քան, օրինակ, անապաստանների խնդիրը Ամերիկայում: Դա իրոք այդպես է: Չնայած «Cosmo»-ի խմբագիրը պնդում է, որ ինքը յուրաքանչյուր համարում անպայման որեւէ «լուրջ» հոդված է տպագրում, սակայն ամսագրի էջերը, ավելի հաճախ, լցված են լինում հայտնի մարդկանց մասին ակնարկներով եւ հաջողության հասնելու բազմաթի՜վ ուղեցույցներով: Ընդ որում, ամերիկուհիների մեծ մասը չափազանց կուռորեն է հետեւում ուղեցույցներին: Եթե որեւէ բժիշկ ինչ-ինչ պատճառներով ասի, որ նորածին երեխային ավելի լավ է օրորել ձախ թեւի վրա, քան աջ, եւ այդ մասին հայտարարի ամսագրի էջերում, ապա ընթերցողուհիների 80 տոկոսը հենց այդպես էլ կվարվի...

Այսպիսով, ամերիկյան «Cosmo»-ն իր ընթերցողներին քայլ առ քայլ տանում է դեպի «ամերիկյան մեծ երազի» իրականացումը...

Իսկ ո՞ւր է տանում բրիտանական «Cosmo»-ն...

Արդյո՞ք պահպանողակա՞ն են անգլիացիները

Երբ 1972 թվականին սկսեց լույս ընծայվել «Cosmopolitan»-ի բրիտանական տարբերակը, վախ կար, որ ամերիկյանի հրատարակության կրկնօրինակը կլինի եւ դժվարությամբ կգտնի իր ընթերցողին: Բայց պարզվեց, որ «խստակյանոն» անգլուհիներին այնքան էլ չէր գոհացնում «թեթեւսոլիկ» ամերիկյան ամսագիրը, եւ նոր տարբերակը ճիշտ ժամանակին էր ստեղծվել:

Բրիտանական «Cosmo»-ի խմբագիր նշանակվեց Մենդի Նորվուդը: Եթե Հելեն Բրաունը պայքարող ու հաջողության հասնող կնոջ մարմնացումն է, ապա Նորվուդը, ընդհակառակը, «լայն ու փարթամ» կյանք է քարոզում: Բրիտանական «Cosmo»-ի ընթերցողները չեն ուզում ամբողջ ժամանակ պայքարել ու անընդհատ ինչ-որ բանի դեմ գնալ: Այս ամսագիրն ամբողջությամբ հաստատուն, փոքր-ինչ «ծույլ» անգլիական կյանքի խորհրդանիշն է: Ինչպես նաեւ՝ բրիտանական փայլուն ծաղիկ, ըստ որի ամսագիրն անպայման պետք է տպագրված լինի խիստ բարձրորակ թղթի վրա եւ ունենա անբերի ձեւավորում: Ընդ որում, այդ հաստատունությունն ու «հնառնությունը» ամենեւին չեն խանգարում, որ ամսագրի էջերում քննարկվեն զանազան ինտիմ թեմաներ: Ու հենց այստեղ էլ պարզ է դառնում, որ անգլիացիների պահպանողականությունը ոչ այլ ինչ է, քան առասպել, բրիտանական «Cosmo»-ի հեղինակները հաճախ ավելի ազատամիտ են ու գրում են ավելի բացահայտ ոճով, քան իրենց ամերիկացի գործընկերները: Սակայն, մյուս կողմից, բրիտանական ամսագրի հոդվածներն ավելի երկարաշունչ են, «ծանր» ու ավելի հաճախ են անդրադառնում «գլոբալ» պրոբլեմների («Կասադի հանցագործություններ բրիտանուհիների դեմ», «Ինչպես են գոյատեւում Ինդոնեզիայի կանայք» եւ այլն): Ընդ որում, գրելաոճը ավելի պարզ է, հասկանալի, ի տարբերություն ամերիկյան հրատարակության՝ բառախաղերը քիչ են: Վերնագրերը որոշակի են, առանց էմոցիաների եւ արտահայտում են հենց այն, ինչի մասին որ գրված է հոդվածում, այնինչ ամերիկյան ամսագրում գրեթե յուրաքանչյուր նյութի խորագիր սկսվում է բացականչությամբ («Բայթա՜, ճնշվածություն», «Օգնե՛ք, ինձ հետապնդում են», «Ալելույա՛, ես նոր աշխատա՛նք ունեմ» եւ այլն):

Իսի-լե-Մուլինոն միայն հայկական արվարձան չէ...

Ֆրանսիացիները ոչ մի կերպ չէին ուզում ետ մնալ անգլիացիներից, եւ 1973 թվականին ստեղծվեց ֆրանսիական «Cosmo»-ն: Գլխավոր խմբագիր Ժյուլիետ Բուարիվոն համոզված էր, որ խմբագրատան համար ամենահարմար վայրը Իսի-լե-Մուլինոն է՝ Փարիզի համեմատաբար խաղաղ արվարձաններից մեկը:

Եթե ամերիկյան ու անգլիական «Cosmo»-ները շեշտը դնում են, առաջին հերթին, բովանդակության վրա, ապա ֆրանսիական հրատարակության համար խիստ մեծ նշանակություն ունի արտաքին ձեւավորումը, «պատյանը», այն, «ինչի մեջ փաթաթված է կոնֆետը»: Եվ ամենեւին կարեւոր չէ, որ կոնֆետը համեղ չէ, որ ամսագրի ամբողջ համարում հազիվ-հազ կարելի է հինգ-վեց հոդված գտնել: Դրա փոխարեն ֆրանսիական «Cosmo»-ի լուսանկարները լիովին կարող են արվեստի գործեր համարվել: Դրանք մեծ մասամբ պատկերում են նորաձեւ հագուստ ցուցադրող մոդելների: Սակայն աչքի է ծակում, նախ եւ առաջ, ոչ թե հագուստը (որը, ավելի շուտ, ավանգարդիստական արվեստի արտահայտություն է), այլ հենց լուսանկարչական տեխնիկան: Ընթերցողը, ֆրանսիական «Cosmo»-ն թերթելիս, առաջին հերթին գեղագիտական հաճույք պետք է ստանա:

Եվ այսպես, տարբերակի ուղիղ կեսը զբաղեցնում են գեղեցիկ լուսանկարները, ինչպես նաեւ ամուսնության բաժանումների եւ թմրամոլության վերաբերյալ հոդվածները: Իսկ ինչո՞վ են լցված ամսագրի մյուս էջերը: Գեղեցիկ մաշկ, դիմահարդարում եւ նրբահամ խորտիկներ: Այն, ինչով հպարտանում են ֆրանսիացիները, եւ ինչը, իրենց կարծիքով, գոյություն ունի միայն Ֆրանսիայում:

Ամսագրի մնացած մասը կազմում են նոր գրքերի ու ֆիլմերի մասին տեղեկությունները: Սակայն, եթե ամերիկյան ու անգլիական հրատարակություններում այդ տեղեկությունների իմաստը հենց ինֆորմացիա հաղորդելն է, ապա ֆրանսիական տարբերակում առաջնահերթը հեղինակների ժուռնալիստական արվեստի ցուցադրումն է: Բայց երբ սկսեց հրատարակվել ռուսական «Cosmo»-ն, այդ արվեստը իր բարձրակետին հասավ...

Երկու տարում երկու միլիոն...

1994 թ. ժուռնալիստ Աննեմարի վան Գաալը կարողացավ «Cosmopolitan»-ի ամերիկյան հրատարակիչներին համոզել, որ եկել է ռուսական տարբերակ լույս ընծայելու ժամանակը: Սկզբում տարբերակը հրատարակվում էր 2 ամիսը մեկ անգամ, 50 հազար տպաքանակով: Սակայն արդեն երկու տարի անց՝ 1996 թվականին, լույս էր տեսնում ամեն ամիս եւ ուներ 2 միլիոն ընթերցող: Ընդ որում, սոցիոլոգիական հետազոտությունները ցույց են տվել, որ ռուսական «Cosmo»-ն կարդում են ԱՊՀ բոլոր երկրներում...

Իհարկե, երկրի վիթխարի չափերը մեծապես նպաստեցին, որ ռուսական ամսագիրը գրեթե նույնքան տպաքանակ ունենա, որքան եւ ամերիկյան մայր տարբերակը: Այնուամենայնիվ... Ռուսական «Cosmo»-ի հաջողությունը ապահովում են, առաջին հերթին, ամսագրին աշխատակցող փայլուն ժուռնալիստներն ու հեղինակները, որոնցից յուրաքանչյուրն իր բնագավառում վարպետ է: Երաժշտական բաժինը վարում է «երկրի լավագույն քննադատ» («Cosmo»-ի խոսքերն են) Արտյոմ Տրոիցկին, հումորի էջը՝ Արկադի Ինինը, ակնարկներ գրում է Յուրի Բեզելյանսկին, պատմվածքներ են տրամադրում Վիկտորիա Տոկարեւան ու Վասիլի Աքսյոնովը... Բացի դրանից, ռուսական «Cosmo»-ն գործնականում չի տպագրում թարգմանական նյութեր: Իսկ եթե տպագրում էլ է, ապա միայն համապատասխանեցնելով ռուսական մտածելակերպին ու ռուս ընթերցողների պահանջներին: Իսկ քանի որ այդ պահանջները նկատելիորեն տարբեր են արեւմուտքցի կանանց ցանկություններից ու երազանքներից, ապա ամսագիրն էլ է բավականին տարբեր: Օրինակ, ռուսական հրատարակությունը համեմատաբար քիչ է էմանսիպացված ու ավելի քիչ է «պայքարում տղամարդկանց դեմ», քան ամերիկյան «Cosmo»-ն: Բացի այդ, քննարկվում են այնպիսի պրոբլեմներ, որոնք արեւմտյան ընթերցողների համար պարզապես գոյություն չունեն (օրինակ՝ «Հե՞շտ է արդյոք լինել «նոր ռուսի» կին», «Կանայք չեչենական պատերազմում» եւ այլն)...

Սակայն, վերջիվերջո, որքան էլ որ ծամծմված հնչի, բոլոր ընթերցողներն էլ միեւնույն բանն են ուզում. լինել առողջ, ունենալ հաստատուն ընտանիք ու գոհացուցիչ աշխատանք: Ընդ որում, հայ ընթերցողները բացառություն չեն կազմում...

Ինչպիսի՞ն կլիներ հայկական «Cosmo»-ն

Անկեղծ ասած, դժվար է պատկերացնել, որ «Cosmo»-ի հրատարակիչները ցանկանան իրենց ամսագիրը լույս ընծայել այնպիսի փոքրիկ երկրում, ինչպիսին Հայաստանն է: Չէ՞ որ անհրաժեշտ կլինի ապահովել որոշակի տպաքանակ, այլապես տարբերակի հրատարակումը անիմաստ կլինի: Սակայն, եթե երբեւիցե այդպիսի հրաշք տեղի ունենա, ապա կարելի է յուրաքանչյուր տարբերակից փոխ առնել ամենալավ ու հետաքրքիր գաղափարները ու ստեղծել յուրօրինակ ամսագիր, որտեղ, գուցե, կողք-կողքի կտպագրվեն հայկական ուտելիքների ու անգլիական խորտիկների բաղադրատոմսեր, երեւանյան ու փարիզյան նորաձեւության նմուշներ, Աբովյան փողոցն ու Արբատը պատկերող լուսանկարներ, հայ եւ ամերիկացի հոգեբանների խորհուրդներ, որոնք սովորեցնում են, ինչպես հասնել հաջողության...

ՏԱԹԵՎԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹ

Մշակութային կյանքը աշխուժանում է

Բավական եռուն մշակութային կյանքով է ապրում ֆրանսահայ գաղութը: «Յառաջ» թերթի լրատվություններն ու ծանուցումները տեղեկացնում են, որ փետրվարի 23-ին ՀԲԸ Միության սրահում ֆրանսահայ գրողների ընկերակցության կազմակերպած «Ակսել Բակունց՝ Ալպիական մանուշակ եւ Միհրան պատմվածքների ընդմէջէն» դասախոսությունից (դասախոս Էլիզա Մուրադյան, ընթերցումներ Ռազմիկ Աբրահամյանի եւ Սիմոն Պապիկյանի) փետրվարի 24-ին Փարիզի համազգայինի գրական մշակութային համախմբի «Հայ առաքելական եկեղեցին քսաներորդ դարում» թեմային նվիրված Հայ մշակույթի տան Դեմիրճյան դահլիճում տեղի ունեցած դասախոսությունից (դասախոս՝ Անահիտ Տեր-Մինասյան) եւ Մարսելի հայ երիտասարդության եւ մշակույթի տան կազմակերպած փետրվարի 23-ի հայ երգի երեկո համերգներից հետո, որին մասնակցել է Երեւանի Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայից Համլետ Գրիգորյանը, Բանյոյի Սիամանթոյի անվան Հայկական դպրոցը մարտի 8-ին ճաշ-պարահանդես է հրավիրում հայ համայնքների ներկայացուցիչներին: Պարահանդեսին, որն իր ներկայությամբ պատվելու է Բանյոյի քաղաքապետ Ժան Ժամբոն, իր մասնակցությունն է բերելու Մարթեն Յորգանը: Իսկ ՀԲԸ Միության հիմնադրման 90-ամյակի նշանավորող հանդիսությունների շրջանակներում, Ալեք Մանուկյան մշակութային կենտրոնում, մարտի 5-ից մինչեւ 24-ը դոկտոր Էդվարդ Աղամյանի նախագահությամբ գործելու է Հարություն Եկմալյանի գրաֆիկայի եւ ֆանտակագործության ցուցահանդեսը:

«Խաչքարերը» հայ մշակույթի տան 20-ամյակին

Ալֆորվիլի հայ մշակույթի տան (ՀՄՏ) հիմնադրման 20-ամյակի տոնախմբությունների շրջանակներում «Յառաջ» թերթը ծանուցում է, որ փետրվարի 28-ին ՀՄՏ-ի շենքում «Խաչքարերը» խորագրով նկարների եւ սահապալիկների (սլայդ) ցուցադրման երեկո է կազմակերպվել: Նկարներն ու սահապալիկները տրամադրել են Սարգիս Կարապետյանը եւ Արսեն Մելքոնյանը: Թերթն ավելացնում է, որ վերջիններս փետրվարի 26-ին հյուր են եղել Ֆրանսիայում գործող ԱՅՖ 99.5 ծրագրին եւ, որ նկարների ցուցադրումը ՀՄՏ-ի շենքում շարունակվելու է մինչեւ մարտի 8-ը:

Ալեքսանդրահայ գաղութում հոգեւոր վերազարթոնք

Կահիրեում հրատարակվող «Արեւ» օրաթերթից տեղեկանում ենք, որ ալեքսանդրահայ գաղութի հոգեւոր վերազարթոնքը խթանելու եւ հայ ընտանիքներին ու նրանց զավակներին մեր դարավոր առաքելական եկեղեցու, նրա խորհուրդների ու ավանդությունների շուրջ էլ ավելի մերձեցնելու նպատակով, օրիորդ Անահիտ Խորասանճյանի գլխավորությամբ ստեղծվել է մի համախմբում, որը կանոնավոր շաբաթական հավաքույթներով փորձում է եկեղեցասեր մթնոլորտ ստեղծել գաղութում: Ամեն կիրակի սուրբ պատարագի ավարտից հետո հյուրասիրություն-ընդունելություն է կազմակերպվում, որի նպատակն է հայոց լեզվի եւ դավանանքի պաշտպանման եւ ուծացման դեմ միասնաբար պայքարելու անհրաժեշտությունը: Համախմբի որի թիկունքին իրենց նյութական եւ բարոյական աջակցությամբ կանգնած են դպրոցական խորհուրդները, հանձնաժողովները մեծ հետաքրքրությամբ է առաջացրել գաղութի ազգային բոլոր շրջանակներում:

Հ. Ծ.

digitised by A.R.A.R.@

ԵՎՐԱԳԱՎԱԹՆԵՐ

Իտալական թիմերի «սեւ» երեքշաբթին

Եվրոպական ակումբները վերսկսեցին պայքարը ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի համար

ՀՐԱՅՐ ՆԱԶԱՐՅԱՆ

Չնայած ձմռան ամիսներին ֆուտբոլային կյանքը հին աշխարհամասում չէր կանգնել. շարունակվում էին մի շարք երկրների ազգային առաջնությունները եւ գավաթի խաղարկությունները, տեղի էին ունենում բազմաթիվ կոմերցիոն մրցաշարեր, այնուամենայնիվ ակումբների մեծ մասն առանձնակի անհամբերությամբ էր սպասում եվրոպական գավաթային մրցաշարերի վերսկսմանը:

Երեքշաբթի մարտի 4-ին կայացան ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության քառորդ եզրափակիչ փուլի առաջին հանդիպումները:

Անգլիայի «Նյուքասլ Յունայթեդը» հարազատ մարզադաշտում հյուրընկալել էր Ֆրանսիայի առաջնության առաջատարին «Մոնակոյին»: Երկու թիմերն էլ մրցապարեզ էին դուրս եկել վնասվածք ստացած մի շարք առաջատար խաղացողների բացակայությամբ: Սակայն Ֆրանսիայի առայժմ ուժեղագույն թիմն ավելի նախընտրելի էր դիտվում, ընդհանուր առմամբ գործելով առավել կազմակերպված եւ հուսալի: Դրա շնորհիվ մոնեգասկերը թույլ չտվեցին տանտերերին խոցել գոլային դարպասը: Իսկ ահա հյուրերի ամենդ հարձակվող բրազիլացի Անդերսոնը 60-րդ րոպեին կարողացավ գրավել անգլիացիների դարպասը: Այսպիսով «Մոնակոն» հյուրընկալվելիս հաղթեց 1-0 հաշվով:

Գերմանիայի «Շալկե-04»-ն ընդունել էր իսպանական «Վալենսիա» ակումբին: Սկզբում հյուրերը եռանդագին գրոհում էին: Դաշտի տերերի դարպասին իրար հետեւից սուր պահեր էր ստեղծում ռուսաստանցի «լեգեոներ» Վալերի Կարպինը, սակայն նրա խաղընկերները մի քանի անգամ չկարողացան օգտագործել գոլ խփելու նպաստավոր պահերը: Կրկին գործեց ֆուտբոլի (թերեւս նաեւ կյանքի) չգրված օրենքը. «Չես խփում ... » «Վալենսիան» պատժվեց: Լինկեն եւ Վեյմուտը խաղի համապատասխանաբար 43-րդ եւ 82-րդ րոպեներին ու- (?)

Պահ «Նյուքասլ»-«Մոնակո» խաղից

րախացրեցին գերմանացի արմլոտ ֆուտբոլասերներին ոչ միայն 2-0 հաշվով հաղթանակ տանելով, այլեւ կիսաեզրափակիչ դուրս գալու հույս ներշնչելով նրանց:

Երեքշաբթին «դժբախտ» օր դարձավ նաեւ իտալական մեկ այլ ակումբի «Տեներիֆեի» համար: Խաղալով սեփական հարկի տակ մեծաքանակ կանաչ եւ սեւ Կանարյան կղզու մարզադաշտում խաղացողները զիջեցին առավել կոփված դանիական «Բրոնդբյու» ակումբի ֆուտբոլիստներին 0-1 հաշվով: Ճարպիկ գոլը դաշտի տերերի սեփական դարպասն ընդունեցին 29-րդ րոպեին:

Բելգիայի «Անդերլեխտ» ակումբի մրցակիցն էր Իտալիայի Միլան քաղաքի «Ինտերնացիոնալե» թիմը: Առաջին խաղակեսում առավել սուր եւ նպատակասլաց էին գործում տանտերերը. «Անդերլեխտի» ֆուտբոլիստները: Նրանք բավականին շատ էին տեղափոխվում խաղադաշտում, մեծապես փոխելով գրոհի ուղղությունը եվ արդեն 26-րդ րոպեին հաշվի մեջ առաջ էին անցել 1-0: Սակայն իտալական ակումբները միշտ էլ հայտնի են մինչեւ վերջ պայքարելու ձգտումով: Այս անգամ էլ խաղավարտից 15 րոպե առաջ Հանսը հավասարեցրեց հաշիվը 1-1:

Պատասխան հանդիպումները կկայանան մարտի 18-ին:

ՇԱԽՄԱՏ

Վահանյանը շարունակում է իր եզակի հաղթարշավը

Երեւանցի գրոսմայստեր Ռաֆայել Վահանյանը շարունակում է բացառիկ փայլուն ելույթ ունենալ Գերմանիայի բունդեսլիգայի առաջնությունում, որտեղ նա հանդես է գալիս Քյոլնի «Փորց» ակումբի կազմում: Հայ շախմատիստը շահեց եւս երկու պարտիա, որից հետո նման ուժեղ մրցաշարի համար պարզապես անհավատալի արդյունքով 11 հնարավորից 11 միավոր, ավելի մեծացրեց Գինեսի ռեկորդների գրքի շախմատային ցուցանիշների բաժնում տեղ գրավելու իր հնարավորությունները:

«Արմենիայի» սաների նոր հաղթանակները

Կալիֆոռնիայի Վեստվուդ եւ Վալենսիա քաղաքներում անցկացված ներկայացուցչական դասակարգման մրցաշարերում նոր հաջողությունների հասան Լոս Անջելեսի «Արմենիա» շախմատային ակումբի եւ նրա նախագահ Նշան Քեշիշյանի սաները:

Վեստվուդում 200 շախմատիստների մասնակցությամբ անցկացված մրցապայքարի երկու տարիքային խմբերում հաղթեցին Մինաս Նորդանյանը եւ Ալեն Մելիք-Ադամյանը, իսկ երկրորդ մրցանակները նվաճեցին Ալեքսանդր Մեյմարյանը եւ Հարություն Քեշիշյանը:

Վալենսիայում, որտեղ մեկնարկել էին 140 դպրոցականներ, առաջին մրցանակները բաժին ընկան Մինաս Նորդանյանին եւ Հարություն Քեշիշյանին:

Ուշագրավ է, որ երկու մրցաշարերում էլ մանկապատանեկային տարիքի մասնակիցների մեջ հաղթանակ տարավ Դավիթ Արաքյանը:

Գ. Հ.

ՄԵՆԱՄԱՐՏԱՅԻՆ ՄԱՐԶԱՁԵՎ

Քիքբոքսինգը մեծ տարածում է գտնում Հայաստանում

Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից հայտնում են, որ օրերս քիքբոքսինգի հանրապետական ֆեդերացիայի նախաձեռնությամբ խուլ-համրերի մշակույթի եւ սպորտի դպլատում անցկացվեց մարզաձեւի Հայաստանի դասանեկան առաջնությունը: Մրցապարեզ էին դուրս եկել Երեւանի, Գյումրիի, Արարատի, Հրազդանի, Ջերմուկի եւ Վարդենիսի 19 ակումբների ներկայացուցիչներ: Մրցաշարի գլխավոր մրցավար եւ քիքբոքսինգի Հայաստանի ֆեդերացիայի նախագահ Հայկ Ժամկոչյանը նշեց, որ վերջին ժամանակաշրջանում զգալիորեն լայնացել է մարզաձեւով զբաղվողների աշխարհագրությունը, բավականին աճել է մարզիկների պատրաստվածությունը: Այս անգամ առաջնության ծրագրում ընդգրկվել էին գրեթե բոլոր մարտաոճերը: Հատկապես լավ տպավորություն թողեց ՕԳՈ ակումբի սան Հայկ Հակոբյանը, որը մասնագետների կարծիքով հեռանկարային խոստումնալից մարզիկ է: Ներկաների վրա մեծ տպավորություն գործեցին երաժշտության ուղեկցությամբ ցուցադրված կոմպոզիցիաները:

ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Գրոբելաարը եւ նրա ընկերներն արդարացվեցին

Վերջին մի քանի շաբաթների ընթացքում շարունակվող անգլիական «Լիվերպուլ» ակումբի նախկին դարպասապահ Բրյուս Գրոբելաարի եւ մի քանի այլ անձանց գործի հետաքննությունն անարդյունք ավարտվեց: Նրանք մեղադրվում էին կաշառակերության եւ ֆուտբոլային հանդիպումների արդյունքները կեղծելու համար: Մարտի 4-ին ատենակալների հանձնաժողովը չկարողացավ պաշտպանել կամ ժխտել մեղադրող կողմին: Չիրավի, եթե դատավորները պատժեին Գրոբելաարին, ապա հետագայում անհերքելի գոլ բաց թողած յուրաքանչյուր դարպասապահ կարող էր մեղադրվել կաշառակերության մեջ: Նույն պատիժը կստանար նաեւ բարենպաստ պահը չօգտագործած ցանկացած հարձակվողին: Սակայն մեղադրող կողմը պատրաստվում է նոր դատավարություն սկսել:

Հանս Սեգերսը Գրոբելաարի մեղսակիցն է

Հավակնորդները դժգոհ են

Այս օրերին բուռն քննարկումներ են ընթանում 2004 թ. ամառային օլիմպիական խաղերի մայրաքաղաքը պարզելու շուրջ: 11 թեկնածուներից 7-ը այդ թվում եւ Սանկտ Պետերբուրգը, ՄՕԿ-ին բողոք հայտնեցին գնահատող հանձնաժողովի իրենց կարծիքով կանխակալ մոտեցման վերաբերյալ: Միայն Աթենքի, Բուենոս Այրեսի, Ռիո դե Ժանեյրոյի եւ Սեւիլիայի ներկայացուցիչներն են գոհ կամ էլ տպավորություն են ստեղծում, թե ամեն ինչ լավ է: Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը իր հատուկ ուղերձում միջազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ, մարկիզ Խուան Անտոնիո Սամարանչին կրկին հաստատել է իր անձնական աջակցումը Սանկտ Պետերբուրգի թեկնածությանը: ՄՕԿ-ի չեզոք ընտրական հանձնաժողովը 3 հավակնորդներին պետք է հայտարարի այսօր:

Մոսկվան պատրաստվում է համաշխարհային երիտասարդական խաղերին

Մոսկվայի հարավ-արեւմուտքում մեծ թափով ընթանում է արդեն երկրորդ օլիմպիական գյուղի կառուցումը: Առաջինը, ինչպես հայտնի է, ստեղծվել է 1980 թ. մոսկովյան օլիմպիադայի մասնակիցներին ընդունելու նպատակով: Նոր բնակավայրի կառուցումը նվիրված է ամռանը Մոսկվայում կայանալիք համաշխարհային երիտասարդական խաղերին՝ անցնող հարյուրամյակում համամոլորակային մասշտաբի վերջին մարզական միջոցառմանը: Մրցումները կկայանան 13 մարզաձեւերից, որոնց հիմնականում կմասնակցեն 1981 թ. ծնված եւ ավելի կրտսեր տարիքի մարզիկները: Այսինքն նրանք, ովքեր հավանաբար կմասնակցեն 2000 թ. Սիդնեյի մեծահասակների օլիմպիադային: Համաշխարհային երիտասարդական խաղեր անցկացնելու գաղափարն առաջ է քաշել Մոսկվայի քաղաքապետ Յուրի Լուժկովը: Չիշեցնենք, որ մրցումներին մասնակցելու հրավեր են ստացել նաեւ Հայաստանի պատվիրակները:

Կապելլոն մտադիր է հայրենիք վերադառնալ

Թեեւ Մադրիդի «Ռեալը» վստահորեն գլխավորում է Իսպանիայի ֆուտբոլի առաջնության մրցաշարային աղյուսակը, սակայն թիմի գլխավոր մարզիչ, իտալացի Ֆաբիո Կապելլոն մտադիր է մրցաշրջանի վերջում խզել եռամյա պայմանագիրը թագավորական ակումբի հետ: Դրա պատճառը ծագած տարաձայնություններն են ակումբի նախագահ Լորենսո Սանսի եւ վատ հարաբերությունները մի շարք ֆուտբոլիստների հետ: Լրատվական գործակալությունների հաղորդման համաձայն, Ֆաբիո Կապելլոն մտադիր է կրկին գլխավորել «Միլան» ֆուտբոլային ակումբը, որը ծայրահեղ վատ է հանդես գալիս Իտալիայի առաջնությունում: Չենց Կապելլոյի գլխավորությամբ է «Միլանը» չորս անգամ շահել «սկուդետտոն» եւ մեկ անգամ եվրոպական Չեմպիոնների լիգան: «Միլանի» նախագահ Սիլվիո Բեռլուսկոնին, որ բազմիցս հայտարարել է թիմի ներկայիս մարզիչ Արիգո Սակկիին աջակցելու մասին, կարծես թե արդեն պատրաստ է փոփոխությունների:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Նեղացկոտ մրցավարը

Թիմ Նիլսոնը ճանաչված է որպես վճռական ու համառ բնավորություն ունեցող մրցավար: Դա լավ գիտեն շվեդ ֆուտբոլիստները: Բայց որ նա նաեւ չափազանց «նեղացկոտ է», ոչ ոքի մտքով չէր կարող անցնել: Երբ երկրի ակումբային առաջնության հանդիպումներից մեկում նա դեղին քարտ ցույց տվեց խաղացողներից մեկին, վերջինս այդ որոշումը համարելով անարդար, կոպտորեն մրցավարի ձեռքից խլեց քարտը: Նիլսոնը նախ խոժոռ հայացքով «սաստեց» կարգազանցին, ապա... լքեց խաղադաշտը եւ տեղ զբաղեցրեց տրիբունայում: Դաշտ վերադառնալու բոլոր բանակցությունները արդյունք չտվեցին. մրցավարը մնաց անհողդողդ: Չարկ եղավ խաղն ավարտին հասցնել եզրային մրցավարներից մեկի օգնությամբ, սակայն գրանցված հաշիվը պաշտոնապես չճանաչվեց:

Ակամա միլիոնատերը

Ինչպե՞ս մի քանի օրում մեկ միլիոն դոլար վաստակել: Այս հարցի պատասխանը, թերեւս, կտա Ճախնկին ոստիկան Ռիչարդ Ջուելը՝ նա, ով ընդամենը մի քանի ամիս առաջ կասկածվում էր Ատլանտայի օլիմպիական խաղերի օրերին տեղի ունեցած պայթյունը կազմակերպելու մեջ: Արդարացումից հետո Ռիչարդը դարձել է ամերիկյան հեռուստաէկրանի եւ կինոյի իսկական «աստղ»: Այսպես, ելույթ ունենալով ABC եւ CNN հեռուստածրագրերով, Ջուելը վաստակեց ավելի քան 500 հազար դոլար: 34-ամյա «հերոսի» հետ իր հարաբերությունները է ցանկացել կարգավորել «XX դար Ֆոքս» կինոստուդիան: Այժմ Չոլիվուդում նրանցից բացի ուրիշ ոչ ոք իրավունք չունի իր ֆիլմում գործածելու Ջուելի անունը: Նույնատիպ պայմանագիր է ստորագրվել նաեւ «Վեիսի Ֆեյար» հանդեսի հետ, որը շուտով իր էջերում տպագրելու է «Ամերիկյան մղձավանջ» վերնագրով պատմվածքը՝ նվիրված 1996 թվականի հուլիսի 27-ի իրադարձություններին:

Բրյուս Լին՝ մենախցարանո՞ւմ

Արեւելյան մարզարվեստի լեգենդար վարպետ եւ կինոդերասան Բրյուս Լին մի անգամ ստիպված է եղել մեկ ամիս անցկացնել մենախցարանում: Պատճառը եղել է փողոցում նրա եւ կուն-ֆուի մեկ այլ ճանաչված վարպետի միջեւ ծագած կռիվը, որի ժամանակ Բրյուսն այնպիսի «դաս է տվել» հակառակորդին, որ ոստիկանությունում միջադեպը գրանցվել է որպես «խոշոր խուլիգանություն»՝ տուժողին հասցված մարմնական ծանր վնասվածքներով:

ԱՇ. Հ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ԲԱՔՈՒ

Ռուսական սպառազինությունը Հայաստան է հասել Իրանի տարածքով

Պնդում է Ադրբեջանի ազգային անվտանգության նախարարությունը

ԲԱՔՈՒ, 5 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Մարտի 4-ին Բաքվում տեղի է ունեցել Միլլի մեջլիսի նիստ, ուր քննարկվել է «Հայաստանին ռուսական սպառազինության անօրինական մատակարարումների խնդիրը»։ Ստորեւ ներկայացնում ենք ANS-press գործակալությունից մեր ստացած հաղորդագրության ամբողջական բնագիրը։

«Հայաստանին ռուսական սպառազինության անօրինական մատակարարումների հարցը դարձավ քննարկման գլխավոր թեման Միլլի մեջլիսի մարտի 4-ին կայացած արտակարգ նիստում, խորհրդարանի խոսնակ Մուրթուզ Ալեսկերովի նախագահությամբ։

Այդ հարցի առթիվ ելույթ ունեցած Ադրբեջանի արտաքին քաղաքական գերատեսչության ղեկավար Հասան Հասանովը պատգամավորներին տեղեկացրեց, որ երկու տարվա մեջ Հայաստանին 84 Տ-72 տանկերի եւ 50 զրահամեքենաների հանձնման փաստը ՌԴ ԱՊՀ երկրների հետ համագործակցության նախարար Աման Տուլեեւի կողմից հրապարակվելուց հետո Ադրբեջանը եվրոպայում սովորական զինված ուժերի պայմանագրի խախտումների մասին տեղյակ է պահել ՄԱԿ-ին, ԵԱՀԿ-ին, ՆԱՏՕ-ին եւ մյուս եվրոպական կազմակերպություններին։ Նա ընդգծեց, որ Վիեննայում Ադրբեջանի դեսպան Վագիֆ Սադիխովը արդեն այդ հարցի վերաբերյալ ելույթ է ունեցել ԵԱՀԿ մշտական խորհրդի մի շարք նիստերում, իսկ Բելգիայում Ադրբեջանի դեսպան Միրհամզա Էֆենդիեւը մարտի 7-ին ելույթ է ունենալու ՆԱՏՕ-ի քաղաքական հարցերի հանձնաժողովի ամենամսյա նիստում։ Հ. Հասանովը ընդգծեց, որ իր ռազմական ներուժը մեծացնելու Հայաստանի փորձերը կարող են վտանգել խաղաղ գործընթացը եւ հանգեցնել հայկական կողմի անզիջողական տրամադրություններին հակամարտության խաղաղ կարգավորման բանակցություններում։

Սենսացիոն էր Ադրբեջանի ազգային անվտանգության նախարարի տեղակալ Ղալիբ Խալիլովի հայտարարությունը, որը հաղորդեց, թե վերջին 3 ամիսներին Հայաստանը ստացել է 72 միավոր մարտական տեխնիկա. Ս125 մեկ կայանք, «Ստրելա-2» եւ «Ստրելա-3» զենիթային հրթիռների 1000 լիցքավորում։ Ադրբեջանի ԱԱՆ օպերատիվ տվյալներով, այդ սպառազինությունը Հայաստան է հասցվում Կասպիցով Աստրախանից (Ռուսաստան) իրանական Էնզելի նավահանգիստ, այնուհետեւ բեռնատարներով, որոնք վարում են հիմնականում հայերը, Իրանի տարածքով հայտնվում է Հայաստանում։ Բացի այդ, Հայաստանին զենք է մատակարարվել նաեւ Հյուսիսային Կովկասում տեղակայված Ռուսաստանի ավիաբազաներից։

Բացի այդ, ՌԴ պաշտպանության նախկին նախարար Պավել Գրաչովի Հայաստան կատարած այցից հետո անդրկովկասյան այդ հանրապետություն է հասցվել «Շիլկա», «Տունգուսկա» եւ «Օսա» տիպի 30 հրթիռ։ Մի շարք պատգամավորներ սկսեցին պնդել, որ այդ հարցի վերաբերյալ փակ ունկնդրում անցկացվի, սակայն խոսնակ Մուրթուզ Ալեսկերովը ընդգծեց, որ ցուցում է տվել բաց մտքերի փոխանակություն վարել այդ խնդրի շուրջ։ Մ. Ալեսկերովը հաղորդեց, որ Միլլի մեջլիսում ստեղծվել է հատուկ պատգամավորական հանձնաժողով առաջին փոխխոսնակ Ա. Ռահիմզադեի գլխավորությամբ, որի կազմի մեջ մտնում են պատգամավորներ Մ. Զարբելիեւը, Վ. Տիմոշենկոն, Մ. Իբրահիմբեկովը, Է. Ղահրամանովը, որոնք այսօր կմեկնեն Մոսկվա եւ մարտի 6-ին հանդես կգան ՌԴ Պետդումայում այդ հարցի վերաբերյալ ունկնդրումների ընթացքում»։

Չեչնիայում կրկին լրագրողներ են առեւանգվել

ԳՐՈԶՆԻ, 5 ՄԱՐՏ, ՆՏ։ Չեչնիայում մարտի 4-ի երեկոյան առեւանգվել են «Ռադիո Ռոսիի» կայանի թղթակից Նիկոլայ Մամուլաշվիլին, Դմիտրի Արխիպովը, տիեզերական կապի օպերատոր Լեւ Զելտսեր եւ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակից Նիկոլայ Զագնոյկոն։

Հայտնի է դարձել, որ լրագրողներն առեւանգվել են տունդարձի ճանապարհին՝ ՆԳ նախարար Մախաշեւից հարցազրույց վերցնելուց հետո։

Միայն այս տարվա սկզբից, փրկագին ստանալու նպատակով առեւանգվել են 6 ռուս եւ մեկ օտարերկրյա լրագրող, որոնցից ազատ են արձակվել միայն երկուսը՝ Ռուսաստանի հասարակական հեռուստատեսության (ОРТ) լրագրողները։

Չեչնիայի նախագահ Ասլան Մասխադովը գումարել է հանրապետության նախարարությունների եւ գերատեսչությունների ղեկավարների ժողով՝ լրագրողների առեւանգման հարցը քննարկելու նպատակով։ Մասխադովը հրահանգել է ՆԳ նախարար Կազբեկ Մախաշեւին ձեռնարկելու անհրաժեշտ բոլոր միջոցները՝ լրագրողներին գտնելու եւ ազատ արձակելու համար։ Բացի այդ, Մասխադովը հանձնարարել է մշակել լայնամասշտաբ ծրագիր՝ Չեչնիայում գտնվող լրագրողների անվտանգությունը ապահովելու նպատակով։ Չորեքշաբթի օրը ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը վկայակոչել է Ռուսաստանի անվտանգության խորհրդի ներկայացուցիչ Իգոր Իգնատեւին, որն ասել է, թե վերջին առեւանգումը խաղաղության գործընթացի եւ Չեչնիայի՝ նորընտիր նախագահ Ասլան Մասխադովի հակառակորդների կողմից իրականացվող «մեծ քաղաքական խաղի» մի մասն է։

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երևան քաղաքի հեռախոսային ցանցի վերակառուցման և վերազինման աշխատանքները արդյունավետ զարգացնելու, նոր հեռախոսահամարի իրական պահանջարկը որոշելու նպատակով «**ԱրմենՏել**» համատեղ ձեռնարկությունը անցկացնում է նոր հեռախոսահամարներ տրամադրելու դիմումների ընդունման և հաշվառման գործընթացը։ Դիմումների ձևերը կարող եք ստանալ և լրացնել (անձնագիրը պարտադիր է) Երևանի հեռախոսային ցանցի ԱՀԿ-ների բաժանորդների սպասարկման համապատասխան բաժիններում ժամը 9:00 - 16:30, ընդմիջում 12:00 - 13:00:

Հասցեները

- Բաժանորդների սպասարկման կենտրոնական բաժին Չարենցի 76, Երևան
- 55 / 57 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Չարենցի 76, Երևան
- 22 / 26 / 27 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Գյուլբեկյան 26, Երևան
- 23/24 / 25 / 28 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Բաբայան 29 (էլ. ցանցի հարևանությամբ)
- 61 / 62 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Աճառյան 1նրբ. փող. N6, Երևան
- 45 / 47 / 47ա ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Նոր-Արեշ 5-րդ փող., 20 շենք, Երևան
- 52 / 53 / 56 / 58 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Նալբանդյան 28, Երևան
- 34 / 35 / 39 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Բաշինջաղյան 177, Երևան
- 42 / 44 / 46 / 48 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Հ. Հովսեփյան N 15, Երևան
- 72 / 73 / 74 / 77 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Օգանովի փող., Հարավ Արևմտյան թաղամաս (Ռենդևերսամի մոտ) Երևան
- 63 / 64 / 65 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Ն. Ստեփանյանի 1, Նորքի 2-րդ զանգված

«ԱրմենՏել» ՀՁ
ԵՀՑ Բաժանորդների
սպասարկման տնօրինություն

Դ Ի Մ Ո Ւ Մ No

Հեռախոսի տեղադրման վերաբերյալ

Դիմող ______________________
/Անուն, Ազգանուն/

Հասցե ______________________

Անձնագիր ______________________
/Սերիա, համար/

"___" __________ 1997թ. ______________
/Դիմողի ստորագրությունը/

Ս Տ Ա Ց Ա Կ Ա Ն

Դիմումի No ________ "___" __________ 1997թ.

ԵՀՑ Բաժանորդների սպասարկման տնօրինություն

ՄԱՐՏԻ 8-ԻՆ ԾԱՂԿԻ ԳՆԵՐԸ

«Բաքարինո - Ֆլորա սերվիսում»

ՎԱՐԴ	500-800 ԴՐ.
ՔՐԻԶԱՆԹԵՄ	600-800 ԴՐ.
ԿԱԿԱՉ	500 ԴՐ.
ՀԻՐԻԿ	500 ԴՐ.
ԽՈԼՈՐՁ	600-800 ԴՐ.

Կլինեն նաեւ ՇՈՒՇԱՆ, ԱՆՏՈՒՐԻՈՒՄ, ԴՐԱԽՏԻ ԹՌՉՈՒՆ եւ այլ էկզոտիկ ծաղիկներ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի Հատուկ դասընթացների բաժինը հրավիրում է

«Համաշխարհային քաղաքականության ներածություն»

թեմայով դասընթացին

Այս դասընթացը կմատուցվի որպես միջազգային հարաբերությունների քաղաքական հարցերին նվիրված ներածություն։ Դասընթացը կանդրադառնա միջազգային հարաբերությունների զանազան տեսություններին, ինչն ունկնդիրներին կօգնի հասկանալ եւ բացատրել քաղաքական բարդ գործողություններն ու իրադարձությունները։ Դասընթացը կվերլուծի 1) պետությունների համակարգը եւ ուժերի հավասարակշռությունը պետությունների միջեւ, 2) պետությունների ներքին քաղաքական գործոնների ազդեցությունը նրանց արտաքին գործունեության վրա, 3) քաղաքական որոշումներ կայացնելու գործընթացը՝ նկատի առնելով իրականության ընկալումը քաղաքականություն ձեւավորող եւ իրականացնող անձանց եւ հաստատությունների կողմից։

Դասընթացը կներառի միջազգային հարաբերությունների ուսումնասիրման իրադեպ եւ գաղափարադեպ մոտեցումներ, ինչպես նաեւ կոնֆլիկտի, միջազգային անվտանգության, ինտեգրացման եւ համակարգերի տեսությունները։

Դասընթացն օգտակար կլինի կառավարական հաստատությունների աշխատողներին, հարակից մասնագիտությունների ուսանողներին եւ լրագրողներին։

- *Դասընթացը կվարի ՀՀ արտաքին գործերի առաջին փոխնախարար, Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՀԱՀ) դասախոս Վարդան Օսկանյանը*
- *Սկիզբը ս. թ. մարտի 17-ին*
- *Տեւողությունը 6 շաբաթ*
- *Օրերը երկուշաբթի եւ ուրբաթ, ժամը 18:30-ից մինչեւ 20:30*
- *Պարապմունքները կընթանան հայերեն*
- *Գրանցումը եւ վճարումը տեղի կունենան ՀԱՀ-ի 19ա սենյակում*
- *Դասընթացին կարող են մասնակցել միայն առաջին 30 գրանցվածները*
- *Վարձը 45 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ*

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 27-16-58

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց սեփական տուն Ներքին Շենգավիթ թաղամասում, կից հողամասում ունի նաեւ առանձին կառուցված տան հիմքեր։

Հեռ. 48-91-64

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

- 3 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 5-րդ հարկում, 70/50 քմ, ավտոտնակով։ Հրաչյա Քոչար 23 (նախկին Չեկի խանութի մոտ)։
- Ավտոմեքենա ВАЗ 2106։

Հեռախոս՝ 22-42-68

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Առանձնատուն, 80 քառ. մ ընդհ. ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Ջվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ)։ Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի։

Զանգահարել

27 22 57 ժամը 10-16,

58 33 26 ժամը 18-23

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Պարսկաստանի քաղաքացի Ալի Խալիլին կորցրել է անձնագիրը N 4288744։ Գտնողին խնդրվում է զանգահարել

22-69-91։

ԳՆՈՒՄ ԵՆՔ

Հին կոլեկցիոն մետաղադրամներ եւ թղթադրամներ

Հին կրծքանշաններ եւ մեդալներ

Հեռախոս 22-58-23 Աշխատանքային օրերին 12-17

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ 589167, 581351

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունեաց 2. Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69149. Պատուէր 530. Տպաքանակը 3000. Ստորագրուած է տպագրութեան 5. 03. 1997. Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@